

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vico d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XII. - Štev. 50 (619)

Gorica - četrtek 22. decembra 1960 - Trst

Posamezna številka L 30

„Oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo!“

I. »Glej, spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in sin Najvišjega; Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj in njegovega kraljestvu ne bo konca... Svedi Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsenčila; in zato bo tudi Sveto, ki bo rojeno, Sin božji...« Marija je rekla: »Glej dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!« (Luka, 1, 30-33. 35. 38)

Veliko veselje — tebi, dekle!

Velika je Marija, Mati Jezusova. Prvi dogodek njene veličine je prav srečanje z nadangelom Gabrielom. Ta pa je obenem največji dogodek človeške zgodovine — uveličenje Sina božjega.

Z Marijino veličino je povzdignjen ves ženski stan. Koliko pohujšljivega in blatnega bi izostalo na filmskih trakovih, modnih trgih in javnih zabaviščih, da ne govorimo o propagandnih lepakih vseh vrst, če bi se najpoprej ženski svet sam in končno vse človeštvo tega hotelo zavedati.

Marijina veličina se je začela z mladostno dobo. Po judovskem kodeksu je bila sicer že žena, čeprav šele šestnajstletna zaročenka Jožefova, ko je prišel Gabriel k njej.

Prav tako se začne veličina bodoče žene v mladostni doraščajoči dobi.

»Ne boj se, Marija!«
Obrnimo besede nadangelovega razgovora z Marijo na naša dekleta.

Ali se jih ne prenašli toliko zaradi nekega strahu, da bodo zamudile »edino« priložnost? Kljub temu da vse tvegajo zanjo, jo zamudijo. Žal, da izgubijo z njo tudi svojo mladost in mnogokrat celo svojo življenjsko srečo...

Dekle, ki v adventnih in božičnih dneh občuduje Marijo, uči se na Njej svojega dostojanstva in poslanstva. Ne glej na človeško sodbo! Misli na načrte, ki jih ima Bog s teboj. Ne bodi ena tistih, ki mislijo, da je po današnji modi treba imeti po možnosti »motoriziranega partnerja« za nedeljsko popoldne...

Ali nisi tudi ti — vsaj v splošni meri — poklicana v materinstvo? Ali ne bo tudi tvoj otrok nekdanji otrok božji, ki bo poklican v kraljestvo, kateremu ne bo konca? Ali ne bo prišel tudi nadte Sv. Duh, ko boš sklepala sv. zakon?

sko zvezo in te posvetil v vzvišeno službo materinstva?

Da, razmišljaj Marijino oznanjenje, v katerem je toliko oznanjenega tudi za tebe. Živi v globokem spoštovanju do lastnega

Pri judovskem narodu je veljalo za največjo sramoto, da celo za kazen božjo, če žena v zakonu ni bila od Boga blagoslovljena z zarodom. Ena od mnogih svetopisemskih žena je bila prav Eli-

Jožef na poti iz daljne Galileje v Davidovo mesto Betlehem.

Za današnji čas z najrazličnejšimi prometnimi sredstvi bi to ne bilo nič posebnega. Toda živimo se v tedanje razmere! Nekaj dni hoda z nosečo ženo...

Kako nam ugaja ta mož v najlepših mladih letih — dolgo sivo brado mirno lahko prepustimo fantaziji — ki skromno, vendar odločno stopa ob svoji mladi ženi, ko mu je angel razložil skrivnostne božje načrte.

Možje, očetje! Priklonimo se pred velikim Jožefom. Občudujmo njegov pogum.

Čeprav samo rednik Sina božjega, je veličina njegovega očetovstva v skrbi za nosečo ženo tem večja.

Mož in oče, ali si ponosen na sad svojega očetovstva tudi ti? Ali ga pričakuješ s svetim pričakovanjem po zgledu Jožefovem? Ali ti novo očetovstvo pomeni posebno odliko in božji blagoslov? Ali se z njim zavedaš povišanja svoje osebe v roki Stvarnikovi?

Ne boj se! Skrb za družino je sicer na tvojih ramah, z njo pa je božji blagoslov v tvojih rokah. Poglavar družine!

Spoštuj torej ženo predvsem kot mater svojih otrok! Spoštuj njeno dostojanstvo. Življenjska družica, da, vendar mati. Mož, ki noče biti oče, ni mož. Strahopetec je, ki je zakopal talent v zemljo in Bog ga bo na sodbi prav zato zavrgel!

Možje, ozrite se na Jožefa ob jasicah, ki vas zastopa. Posnemajte njegovo vero: »Zanju ni bilo prostora v prenočišču...« Iz nje boste črpali pogum in moč, v njej boste našli odgovor na nešteta zaskrbljena vprašanja za svoje dete v zibelki...

Po veri boste rešili sebe, svojo družino in svoj rod!

Pa tudi tebi — fant!

IV. »In glej, zvezda, ki so jo bili videli na Vzhodu, je šla pred njimi, dokler ni prišla in obstala nad krajem, kjer je bilo dete. Ko so pa zagledali zvezdo, so se silno razveselili. Stopili so v hišo in molili; in odprli so svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire. In ko so bili v spanju spomnjeni, naj se ne vrnejo k Herodu, so se po drugi poti vrnili v svojo deželo.« (Mtež 2, 9-12).

Četrto dejanje božične igre predstavlja Modri z Jutrovega. Zagledali so zvezdo. Silno so se razveselili in šli so za njo. Pripehljali jih je v kraj in hišo, kjer je bilo božje Dete z Marijo.

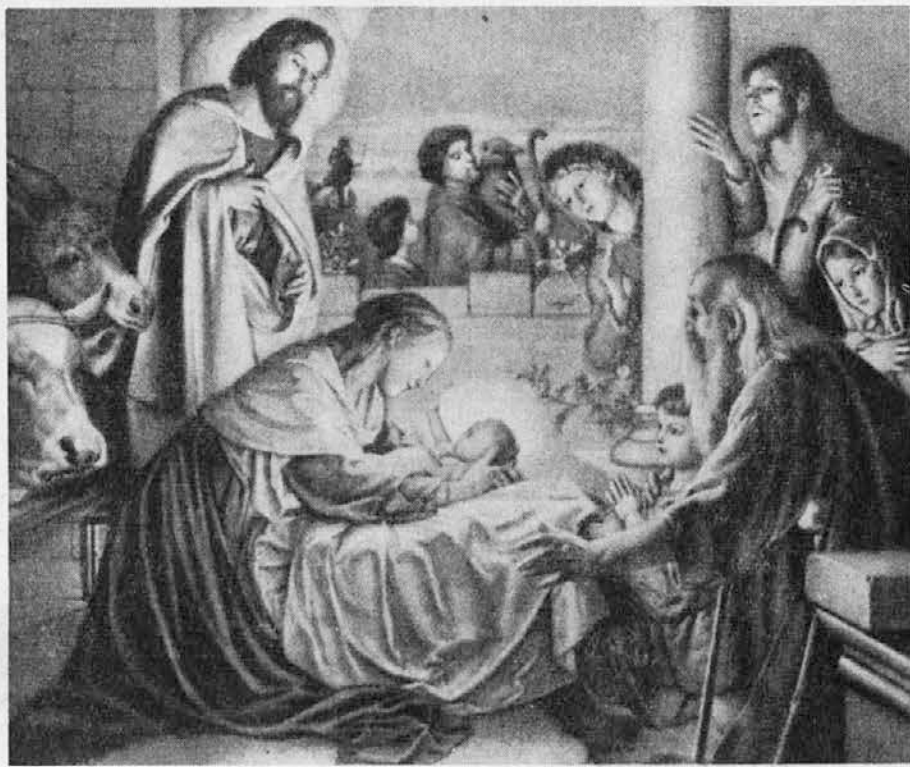
Fant, poln življenja, upov in načrtov, tudi ti iščeš »zvezdo«, ki naj bi ti bila kašipot na življenjski poti. Čutiš se samega, tvoja narava potrebuje spremljevalko za uresničitev življenjskega ideala. Pravilno, Stvarnik je uredil tako.

Morda si že izbral svojo zvezdo in hodiš za njo...

Danes se mnogo govori o »zvezdah«, svet občuduje filmske zvezde, išče in izbira »kraljice« lepote. Naslajati se hoče ob njih in s tem je izčrpal svoj ideal.

Kako misliš ti? Kam hočeš za zvezdo, ki si jo morda zagledal in se je razveselil? Kakšni so tvoji nameni in cilji? Od tega namreč zavisi tvoj življenjski namen in tvoja življenjska sreča.

Sam ne moreš do cilja. Priznal si, da potrebuješ spremljevalko.

telesa in vzbujaj isto v svojem okolju kot zvesta dekla Gospodova, kateri naj se zgodi po Njegovih nedoumljivih načrtih!

Veliko veselje — tebi, žena!

II. »Elizabeta je vzkliknila z močnim glasom: „Blagoslovljena ti med ženami in blagoslovljen sad tvojega telesa! In od kod meni to, da pride k meni mati moje-ga Gospoda? Zakaj glej, ko je prišel glas tvojega pozdrava do mojih ušes, je od veselja poskočilo dete v mojem telesu. Blagor ji, ki je verovala, zakaj spolnilo se bo, kar ji je povedal Gospod!“« (Luka 1, 42-45)

Marijin obisk pri Elizabeti pomenjuje vzvišenost materinskega poklica.

Blagoslovljen sad tvojega telesa!

Blagoslovljena je vsaka žena, ki nosi sad zakonske sreče pod svojim srcem. Žal le še pri starejših ljudeh tu in tam slišimo, da označujejo bodočo mater z nazivom »v blagoslovljenem stanju«. Mlajši in moderni svet pač rajši govori o »izogibanju ali celo prekinitvi nosečnosti«...

Žene in matere. Ostanimo pri starem!

zabeta, ki je ostala brez potomstva. Ko je že v letih spočela, je to prikrivala pet mesecev in govorila: »Tako mi je storil Gospod v dneh, ko se je ozrl, da mi odvzame sramoto pri ljudeh.« (Luka 1, 25). Njen mož Zaharija pa se je za svojo nevero glede Elizabetinega materinstva v tako poznih letih moral pokoriti z onemolostjo.

Tako pri ljudstvu, ki je pričakovalo Odršenika! Mi smo pa v dvajsetem stoletju po odrešenju...

In ti, žena, se bojiš blagoslovljenega stanu! Najdeš nešteto izgovorov, da oglušiš svojo vest in ugodi človeški sodbi, ki se je tako bojiš. »Danes so drugi časi... Kdo pa ima še danes tako številno družino... Zdravnik je prepo-vedal...«

Ali je v naših časih Bog nehal biti — Bog?

Gotovo pri ženi, ki se boji Njegovega blagoslova.

Žena in mati, ne boj se!

Ko boš klečala pred jasicami, tedaj obudi vero, ki je opešala v tebi. Vero v Boga Stvarnika, ki hoče ustvariti po tebi. Ali te ni za to v sv. zakonu posvetil v mater? Z vero boš dobila nazaj izgubljenega Boga in morda izgubljeno zakonsko srečo!

Blagor ji, ki je verovala!

In tebi — mož!

III. »Sel je torej tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem...«, da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča... In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jaslje, ker zanju ni bilo prostora v prenočišču. V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi... Angel jim je rekel: »Ne bojte se; zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bodi znamenje: Našli boste dete v plenice povito in v jaslje položeno.« (Luka 2, 4-5. 7-8. 10-12)

Božična pesem

Počiva Betlehem. Bedi poljana.
Razvesele pastirji se novice,
da v jasliah Bog leži, povit v plenice.
Do hlevca pot s krilatci je poslana.

Marija z Jožefom ob jasliah čuje.
Kako nocoj bogata je in srečna...
O, da bila ta sveta noč bi večna!
Devico zbor izvoljenih blagruje.

Nebeško Dete! K Tebi vsi bi radi,
da v naša srca milost se povrne —
poroštvo večne, angelske pomladi.

Piščali Tvoje bomo naj srebrne:
iz njih naj Tebi hvalnic vro zakladi,
dokler v svoj mir nas večnost ne zagrne.

Ljubka Sorli

Če hočeš, da ti bo zvezda-vodnica, tedaj ti sam najprej ne smeš biti zvodnik. Ne bodi najemnik svoje izvoljenke! Najemnik pusti ovco, ki je zabledla, četudi po njegovi krivdi, in zbeži. Kaj mu mar! Svoje je dosegel, vnaprej bo poskusil drugod...

Današnji svet posebej pa ne rabi najemnikov. Pastirje rabi, an-gel varuho in reševalce! Bodi še ti tak pastir in angel in gotovo boš ob strani svoje izvoljenke dospel do življenjskega cilja.

Posrečilo se ti bo, če boš vsak dan daroval zlato, kadilo in miro.

Zlato je znamenje kraljev. Bodi kralj tako, da boš znal imeti samega sebe v oblasti. Nagoni v tebi so različni, številni in močni. Potrebni so, da zoriš v podjetnega moža. Moraš jim pa znati go-spodovati, sicer bi te uničili...

Kadilo uporabljamo pri svetih obredih v cerkvi. Slišal si že vzklik: »Naj se dviga, Gospod,

Uredništvo in uprava
iskreno voščita božjega
blagoslova polne božične
praznike in srečno novo
leto vsem sodelavnikom,
čitateljem, dobrotnikom
in vsem Slovencem do-
ma in po svetu.

moja molitev kakor kadilo pred Tvojim obličjem!« Kadilo pomeni molitev. Daruj ga vsak dan in okusiš boš moč gospodarja nad samim seboj!

Mira odganja trohno. Rabijo jo za pokopavanje trupel imenitnih smrtnikov, da bi jih obvarovali trohobe. Tudi ti si v nevarnosti, da zgineš ob strani svoje izvoljenke... Daruj miro vzdržnosti! Ne postavljalj sebe in nje v bližnjo priložnost. Ne draži nizkotne narave, ki je v nas vseh!

To so pogoji za čisto ljubezen, ki je edina vedno sveža in večna. Hodi torej po drugi — varni poti proti cilju življenja!

Rojen je Rešenik, veselimo in radujemo se! On je Luč, ki razkrajajo temo in zmota našega življenja...

Franc Segula, Rim

★ AKADEMSKI KLUB V GORICI želi vsem Slovencem vesele božične praznike ter srečno in zadovoljno leto 1961.

Trenja in stremljenja sveta

Pregled in razvoj najnovejših političnih dogodkov

Stojimo pred največjim praznikom miru, božičem, ko Nebo kliče po miru in spravi med ljudmi in narodi. Toda na žalost miru, resničnega miru, na svetu še ni. Diplomati pravijo, da ga iščejo, toda bolj ko napovedujejo, da je njegov čas blizu, se z druge strani čakanja naveličanemu človeštvu zdi, da se od miru vedno bolj oddaljuje.

Dejstvo je namreč, da danes, petnajst let po končani vojni, ne samo, da še išče-mo mir, ampak se v več deželah slišijo še vedno odmevi strel in rožljanje o-rožja. Med ljudmi, narodi, državami, vojaškimi tabori in celinami prevladuje še vedno neka stalna napetost in razburjenost, ki vsako toliko bruhne kje na dan, tako da mnogi že dvomijo v možnost pomirjenja ter sprave med glavnimi antagonističnimi silami sveta. In v tem napetem vzdušju v svetu, nam prihaja bo-žično naznanilo kot kategoričen imperativ: »Mir ljudem na zemlji!«

Konec državljanske vojne v Laosu?

Zelo krvava državljanska vojna je mi-nuli teden divjala v južnoafriški državi Laos, kjer že nekaj mesecev ni miru in so se vlade menjavale kot v filmu. V deželi je vladalo nekako vojno stanje, ki se je v minulem tednu sprevrglo v pravo državljansko vojno, ki se je v glavnem odigrala v laoski prestolnici Vientiane, ka-tero so najprej zasedle filokomunistične čete stotnika Konga Leja. Po štiridnevni krvavih bojih so oddelki protikomunističnega generala Nosavana, na čigar strani je tudi laoski kralj, pregnali levičarske sile iz prestolnice. — Nosavana podpirajo Amerikanci, ki so mu tudi poslali pomoč v orožju; stotniku Leju pa so ves čas bo-jeve topove, tanke in drugo orožje dova-žali Sovjeti.

Med boji v Laosu je bilo v Vientiani več poslopij poškodovanih, med temi tudi ameriško veleposlaništvo.

Laos meji s komunističnim Vietnamom in Kitajsko, ki oba hočeta komunistični imperializem razširiti tudi na druge so-sedne azijske države.

Ponesrečeni državni udar v Etiopiji

Revolucijo so pretekli teden imeli tudi v Abesiniji, ki je doslej veljala kot ne-kak otok miru sredi razburkanega afriškega morja. — Počilo je v sredo 14. t. m., ko se je cesar Hailie Selassie mudil na obisku v daljni Braziliji in je večji del cesarske vojske v Kongu v oddelkih zdru-ženih narodov. Uporniki, ki jih je vodil ras Imru, so prisilili prestolonaslednika, da je prebral sporočilo po radiu, da je odstavil svojega očeta in zrušil njegovo vladavino in da misli nova vlada rešiti Abesince pred revščino in tritisočletno za-ostalostjo.

Brž ko je cesar Hailie Selassie zvedel, kaj se je zgodilo v Addis Abebi, je preki-nil obisk v Braziliji in nemudoma odpo-...

Nesreče po svetu ob koncu 1960

Pretekli teden je bil posebno žalosten v kroniki velikih prometnih nesreč. Nad New Yorkom sta v petek, zaradi snežnega viharja, trčila v zraku dva zrakoplova polna potnikov. Strašna nesreča je zahte-vala 139 mrtvih, ko je v bolnici umrl še zadnji 11 letni preživeli deček, ne da bi mogel povedati kaj črnege glede nesreče. V soboto pa se je podobna nesreča zgo-dila nad Monakovim na Bavarskem. Le-talo je bilo namenjeno v Anglijo, ko je pilot zapazil okvaro na letalu. Hotel je pristati, a mesto je ogromno in ni mogel dobiti primernega postajališča. Spustil se je navzdol, da bi pristal na trgu pred cerkvijo sv. Pavla, a sreča mu ni bila mila. Zadel je ob zvonik cerkve in se zrušil na trg v trenutku, ko je šel mimo mestni tramvaj. Bilo je 49 mrtvih. Med potniki letala je 19 mrtvih, od teh 10 di-ljakov, ki so bili namenjeni domov za bo-žične počitnice. V Monakovem so progla-sili javno žalovanje vse do božične vigi-lije.

Tretja nesreča pa je zadela Italijo. Na progi Milan-Brescia je zaradi okvare na kolesu iztiril potniški vlak, poln švica-rskih izselencev, ki so prihajali domov za praznike. Potniški vagoni so odskočili na nasprotni tir in nesreča je hotela, da je v tistem trenutku po tem tiru privozil br-zec »Arlecchino« Milan-Trst. Trčenje je bilo strahovito. Štirje potniki so bili na mestu mrtvi, 38 pa težko ranjenih.

toval proti domovini. Preko Nigerije je prišel v Asmaro in od tu v naslednjih dneh, ko so njemu zveste čete premagale upornike, slavnostno vkorakal v etiopsko prestolnico. — V bojih med uporniki in cesarskimi pristaši je bilo po poročilih več stotin ljudi ubitih in več voditeljev upora ujetih.

Cesar Hailie Selassie je kolikor toliko razgledan in ugleden vladar med svojimi rojaki, toda prepočasn v reformah v pri-meri z afriško-azijskim revolucionarnim valom. Sedaj kaže, da po zadušenem u-poru spet trdno sedi v sedlu, vendar če se bo hotel še nadalje obdržati na presto-lu, se bo moral prilagoditi novim toko-vom Afrike, ki butajo ob njegovo državo.

Državni udar, na srečo nekrvav, so ime-li tudi v Nepalju pod himalajo. Izvedel ga je kralj Mahendra, ki je prišel v spor z vlado. Dal je pozapreti vse ministre in razpustil parlament ter sam prevzel vso oblast v državi. Hujšega ni bilo.

Hladna vojna v Kongu

Kljub prizadevanju, da bi ostal Kongo izven hladne vojne, je ta dežela že do vratu v njej. Lumumbov privrženec Gi-zenga se je v Stanleyvillu proglasil za za-konitega namestnika Lumumbe, ki je se-daj pod ključem. Ghanski predsednik Nkrumah je zahteval, naj Združeni na-rod zopet postavijo Lumumbo na oblast. Enako so zahtevale tudi nekatere afro-

azijske države in Jugoslavija v posebni resoluciji ZN.

Medtem se je na zahtevo Indije in Ju-goslavije začela razprava o Kongu pred Glavno skupščino. V Varnostnem svetu pa je sovjetski delegat Zorin srdito na-padel Hammarskjöld, da dela v Kongu za ameriške imperialiste. Le-ta mu je od-govoril, da ZN ne smejo delati za noben blok. — Razprava pred Glavno skupščino je zavrnila resolucijo nevtralnih držav za-radi Konga.

OCED nadomestila OECE

Dosedanje Organizacijo za gospodarsko sodelovanje (OECE) so nadomestili z no-vo Organizacijo za gospodarsko sodelo-vanje in razvoj (OCED). Poleg doseda-njih 18 članic stare organizacije bosta v njej polnopravni članici tudi ZDA in Ka-nada. Tako naj bi bila uresničena želja o široki atlantski gospodarski skupnosti. Amerika vidi v novi organizaciji most za povezavo med Skupnim evropskim tržiščem in Svobodnim trgovinskim področ-jem.

NATO — 4. atomska velesila

Na zasedanju Atlantskega sveta v Pa-rizu so sprejeli predlog o atomski oboro-žitvi Atlantske zveze. Idejo o tem je spro-žil odhajajoči ameriški zunanji minister Herter. — Zgleda, da bo to politiko pod-prl tudi Kennedy.

Msgr. Janez Belej s skupino črnih otrok v Južni Afriki

Sveta noč v besedi naših pisateljev

V vseh časih so skušali umetniki božično skrivnost, kot so jo sami doumeli in občutili, posredovati drugim, in to v upodablajoči umetnosti, v glasbi, v literaturi. Pomislimo samo na neštete slikarje v raznih stoletjih. Saj ni bilo umetnika, ki ne bi bil vsaj enkrat upodobil Jezusovega rojstva, razglašanja Gospodovega itd. Vsak po svoje si je zamislil božično skrivnost, a vsak po svoje jo je lepo izrazil. Kolikokrat so slavni kiparji izklesali podobo jaslic, Deteta in Marije! Premnogi skla-datelji so v svoje kompozicije vpletli pastoralne motive. Dolga vrsta od Bachovih pastoralov pa do božične glasbe današnjih dni. In kdo ne pozna večno lepe Gru-berjeve Svete noči? Koliko pa je

★ SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO V STEVERJANU voščil vsem članom in katol. prosvetnim društvom in vsem našim ljudem vesele božične praznike in srečo v novem letu.

pri nas Slovencih čudovito lepih božičnih pesmi! Leto za letom jih poslušamo in vedno enako lepe se nam zdijo. Božična noč je navdihovala tudi pesnike in pisatelje. Veliko je pesmi, tako v tuji literaturi kot pri nas, ki opevajo božično noč. O sveti noči nam govorijo že stare narodne pesmi; svetonočni motivi se nenehno o-glašajo pri naših pesnikih vse do današnjih dni. Božične pesmi so nam tudi precej znane. Manj po-znani pa so sestavki o božiču, ka-tere so v to ali ono svoje delo vpletli naši pisatelji. In tudi teh je veliko! Odbrali smo le nekaj

takih sestavkov nekaterih pisate-ljev, a že ti nam dajo najlepšo sliko tega, kar je božična skriv-nost vzbudila v srcih naših veli-kanov besede.

IVAN PREGELJ je o sveti noči zapisal:

O noč neizmerne sladkosti! Ko-likor je src po slovenski domo-vini, toliko pesmi se ti je pelo, kolikor rosnega biserja pomladi na trati zeleni, toliko solza ne-beške radosti je izplakalo to noč ljudstvo ob Triglavu od turških dni pa do nanes. Toliko ur v enem letu, toliko gorja, v teh dremotnih večernih urah so pozabljene skrbi in bridkosti, en večer odtehta bre-me leta in let, kapljica nebeške usmiljenosti pogasi strahove srda in jada, zabriše kesanj gore in madež preteklosti; vsa zemlja je Beilehem, vsi ljudje so otroci... Vsi? O Bog, kaj bi počeli sinovi slovenske matere, da nimajo svo-jega božiča, svoje polnočnice, svo-jih jaslic, svojih božičnih pesmi, svojega upanja v Rojenega, Več-noživega — kaj bi počeli brez Boga!

In tako je sveto noč opeval KSAVER MEŠKO:

O, vidim jih anjele božje, kako hite z višav nebeških na betlehem-ske poljane. Gledam jih, vse svet-le, z nebeško slavo ožarjene. Sli-šim srebrno plahutanje njih peru-ti? Nad nami plavajo. In njih pe-sem slišim. Pesem najlepšo, naj-slajšo, kar sem jih kdaj slišal... Sveta noč je, božja noč, noč Go-spodova. V sveti noči srce vse ži-veje čuti: radost in bridkost. In si želi ob sebi dragih bolj ko ka-dar koli v letu. — Nocoj, ko teče-

Televizor „Zarja“ ni spregovoril

Družina Vladimirja Sovčenka je bila tisti večer radostno vznemirjena. Vse so pripravili, prvič se nameravali vključiti nov televizor »Zarja«, ki se je ponosno bohotal na mizici. Minevale so minute, »Zarja« pa ni kazala znamenj življenja.

»Saj pravim, to sem si že mislila,« se žena Vladimirja Sovčenka ni mogla zadr-žati. Znana je kot »izvrstna prerokovalka«, vendar tistega, kar se je potem zgodilo, niti ona ni mogla napovedati.

Prvi je skušal obuditi mrtvorojenca ra-diotehnik kijeveškega televizijskega atelje-ja 33. Uspešno mu je v toliko, da je televi-zor delal tri dni, potem pa je spet utihnil. Začeli so se vrstiti radiomehaniki. V na-daljšnjih šestih mesecih jih je prišlo dvaj-set, toda vse zaman.

Sodelavec lista »Pravda Ukraini« se je zanimal za primer. Ugotovil je: radiome-hanik Novoselski je po poklicu šofer, Go-meljski je nekdanji črkoslikar, blagajnik in celo baletni nadzornik, Makarov je šofer. Ivanov vodogradbeni inženir, Dergala

★ ZVEZA KATOLISKE PROSVETE V GORICI želi bratskim društvom na Go-riskem, Tržaškem in Koroškem ter Slovincem doma in v tujini blagoslov-ljene praznike in srečno novo leto.

je ladjedelniški tehnik, Karas pa je hodil v železniški tehnikum. In tako dalje.

Sprožil se je plaz pisem in pritožb. Vla-dimir Sovčenko je zahteval, naj mu po-daljšajo šestmesečno jamstvo ali pa dajo drug aparat. Direktor ateljeja 33 Banase-vič pa ni maral niti slišati o tem: »Kar pritožujete se, prav nič se ne bojimo. De-lamo po navodilih.« Tako je minilo že pol leta, televizor pa ni oživel.

Za zadevo se je zavzel partijski biro, in sicer zato, ker težav ni imel samo Sovčen-ko. Tudi novi televizijski sprejemniki »Start-2« zdravnik Vireljmana ni delal. Neki Smirnov iz Krivega roga se je pri-tožil, češ da tam prodajajo televizorje le hkrati z nakupom antene, ki stane nič več in nič manj kot 400 rubljev. O vsem tem in o nekaterih podobnih primerih je razpravljala partijski biro železničarskega razporednega komiteja v Kijevu. Obsodil je tako prakso in formalistični odnos do pritožb delovnih ljudi.

Kaj naj zdaj reče na vse to direktor Banasevič? Po njegovem mnenju Sovčenko pretirava. Radiotehnikovi ni klical 25, tem-več le 24-krat. V popravilnici ni ležal njegov televizor sedem, temveč le šest me-secev. Nazadnje pa je Banasevič le pri-stal za zamenjavo sprejemnika.

Mar bi tega ne mogel storiti že leto dni poprej?

Banasevič se je zagovarjal takole: »Po-manjkljivosti ni mogoče tako brž odstra-niti.« Sodelavec omenjenega lista je k te-mu pripisal, da Banasevič očitno še na-dalje dela po birokratskih metodah. To vsekakor drži. Toda kako se je moglo zgoditi, da so prodajali televizorje, ki so takoj potrebni popravila?

To vprašanje pa so v še ostrejši obliki zastavili v tovarni trolejbusov v mestu Engels. Tam so pripravili načrte za novi trolejbus »Ziu-5«. Na prvem trolejbusu, ki so ga poslali v Saratov, je takoj počila kardanska os, ne glede na to pa je tovar-na nadaljevala serijsko proizvodnjo. Ena-ke trolejbusa so poslali v Moskvo, Leni-ngrad, Harkov in Simferopol.

V Moskvu jih je bilo treba kar s prve vožnje odvleči v delavnico. Ugotovili so grobo napako v konstrukciji. Kako se je moglo zgoditi, da so dobili od vrste usta-nov vsa potrebna dovoljenja in so začeli serijsko izdelovati trolejbusa s tako na-pako. Sodelavec lista »Izvestija« je zapi-sal v tej zvezi: »To je nepojmljivo. To je malomaren odnos do pomembne naloge.«

V Sovjetski zvezi se je zdaj razmahnila kampanja za boljšo kvaliteto proizvodov, »za zaščito tovarniške znamke«. Dan za dnem objavlja tisk primere posameznikov in podjetij in proizvodov, proti katerim ni pritožb in po katerih je prav zaradi kvalitete največje povpraševanje.

Ce naj ta kampanja prinese tisto, kar pričakujejo od nje — takšna mnenja je slišati — bi morali bolj vsestransko in boljše analizirati tudi vse vzroke, zaradi katerih se dogajajo tako drastični prime-ri, kakor sta ta dva s televizorji in tro-lejbusi, zlasti še, ker nista osamljena.

Rodoljub Bogojčević

(Ljubljansko Delo, 16. 12. 1960)

R A Z N O

Poroka belgijskega kralja Baldovina

Z vsem kraljevskim sijajem se je v če-trtek 15. decembra izvršila v belgijski pre-stolnici Bruslju poroka kralja Baldovina s plemenito španko Fabiolo de Mora v de Aragon. Pri poroki je bilo navzočih pet kraljev in štiri kraljice, plemenitaši, prin-

★ SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO V GORICI voščil blagoslovljene božične praznike ter srečno novo leto našim prosvetarjem ter vsem Slovincem do-ma in po svetu.

ci, princezinje in seveda ob poti, kjer je šel mimo kraljevski spreved, tudi belgijsko ljudstvo. Vendar ne v tolikem številu, kakor bi človek pričakoval. Občuten mraz in praznik, s katerim so Belgijci počastili poroko svojega kralja, je mnoge pridržala raje doma na gorkem. Pri civilnem obre-du poroke se je Fabiola onestvestila, saj je imela poleg vseh skrbi strogega cere-moniala na sebi 23 kg težko poročno oble-ko. Poroka v cerkvi se je zato zakasnila za celo uro. Poročne obrede je izvršil bel-gijski primat kardinal Van Roey, naka-j je kraljevsko dvojico blagoslovil v pape-ževem imenu še genovski kardinal Siri. Apostolski nuncij Forni je prečital voščilo sv. očeta, naka-j se je začela sv. maša, pri kateri sta belgijski kralj in kraljica pre-jela sv. obhajilo. V kraljevski palači je po končanih poročnih obredih sledilo slav-nostno kosilo 2000 povabljenecv.

Božič kardinala Spellmana med ledeniki

Kardinal Francis Spellman, newyorški nadškof, je odpotoval na svojo božično vizitacijo vojaških baz na severnem te-čaju. Njegovo potovanje bo trajalo 17 dni. Božično polnočno mašo bo kardinal da-rovat na letališču v Thuli na Groenlandiji, drugo mašo na božični dan v vojaški bazi »Army Ice Tunnel« tudi na Groenlandiji.

★ MARIJANISCE NA OPCINAH želi bla-goslovljene božične praznike in mirno novo leto 1961 svojim dobrotnikom in prijateljem.

Na svoji vizitaciji bo kardinal Spellman obiskal Labrador in Novo Zemljo. To je že deseti Božič, ki ga kardinal Spellman preživlja med ameriški vojniki na mrz-lem severnem tečaju.

KAJ BI NAPRAVIL?

»Kaj bi napravil, če bi Rusi odprli meje?«
»Zlezal bi na drevo.«
»Zakaj vendar na drevo?«
»Da bi me ne pohodili.«

Alojzij Pavlin

ZVEZDA MODRIH

Zvezdoslovci so se že od nekdaj zanimali za zvezdo, ki je pripeljala tri modre k novorojenemu Zveličarju. O tej čudoviti zvezdi so razpravljali in pisali slavni zvezdoslovci, kot n. pr. Kepler, Schiaparelli in še mnogi drugi. Vsi ti so poskušali razložiti prikazanje te zvezde kot naraven pojav. Temu se ne bomo čudili, ako po mislimo, da je načelo vsakega znanstvenika in tudi razlagalca sv. pisma, razložiti vsak izreden pojav na naraven način. Le v slučaju, da se izredni dogodek ne da naravnim potom razložiti, priznajo verni znanstveniki izredni dogodek za čudež, medtem ko neverni znanstveniki dogodek kratkomočno tajijo.

Kako je torej z zvezdo, ki se je prikazala ob Jezusovem rojstvu in je pripeljala tri modre k božjemu detetu? Ali se da ta dogodek naravnim potom razložiti? Predno na to odgovorimo, pogledimo, kaj pravi o vsem tem sv. pismo.

V evangeliju sv. Mateja (Mat 2, 1-12) beremo, da so prišli z Vzhoda modri v Jeruzalem ter vprašali: »Kje je judovski kralj, ki je rojen? Videli smo namreč njegovo zvezdo na Vzhodu in smo se mu prišli pokloniti.« In ko so zvedeli od kralja, da mora biti rojen Zveličar v Betlehemu, so ubrali svojo pot proti temu mestu. »In glej, zvezda, ki so jo videli na Vzhodu, je šla pred njimi in obstala nad krajem, kjer je bilo dete.«

Toliko in nič več nam ne pove sv. pismo o tej čudežni zvezdi in vendar se je o tej zvezdi veliko razpravljalo. Zanj so se zanimali že slavni zvezdoslovci Kepler, ki je postavil, kakor znano, znane zakone o gibanju planetov. Leta 1603 je nastopila konjunkcija Jupitra in Saturna, to je oba planeta sta se približala eden k drugemu, seveda le navidezno za naše oči, medtem ko sta tudi v največji medsebojni bližini več kot 600 milijonov km vsakebi. Do podobne konjunkcije pride ob vsaki novi luni med Mesecem in soncem, posebno pa ob sončnih mrkih, ko stoji Mesec natančno med Zemljo in Soncem. Ko je torej omenjena leta opazoval Kepler zblizanje Jupitra in Saturna, se mu je vsilila misel, ali ni bila zvezda, ki se je prikazala modrim, ena izmed konjunkcij Jupitra in Saturna. In njegovi računi so mu pokazali, da je leta 748 po ustanovitvi Rima prišlo v resnici do konjunkcije obeh velikih planetov. Zanimivo je, da je leta 748 po ustanovitvi Rima, kot se dandanes na splošno priznava, leto Jezusovega rojstva. Računi bi se torej krili, toda že Kepler je uvidel, da slučajnega zblizanja dveh planetov ni mogoče smatrati za eno zvezdo, posebno še, ker tako zblizanje ne nastopi nenadoma in nepričakovano. Poleg tega so poznejši zvezdoslovci računsko ugotovili, da razdalja med Jupitrom in Saturnom ni znašala takrat manj kot eno kotno stopinjo, kar predstavlja približno dva sončna ali lunina premera. Dve zvezdi, ki sta za dva Mesečeva premera vsakebi, ne moreta napraviti vtisa ene zvezde.

Bolj verjetno se zdi mnenje, da je bila zvezda, ki se je prikazala trem modrim, kak komet ali zvezda repatica. O repaticah je znano, da so se v časih, ko niso poznali daljnogleda, pojavile nepričakovano.

KO GLEDAM NA BOŽIČNO NOČ

Ko gledam na božično noč na slami Te, na križu, se vidi mi, da težka pot nas vodi k paradižu.

Naložil križ si nam težák, slovo od domovine, po poti trnjevi sedaj ga nosimo tujine.

Kaj nismo še na Golgoti, je daleč še do tjakaj? — Smo bičani, smo križani, Gospod, nikar ne čakaj!

Objemi nas, odreši nas, Gospod, naj bomo tvoji; dovoli, da se vrnemo spet k domovini svoji.

Razbojniku obljubil si: Se danes bodeš v raju. Gospod, še nam obljubo daj, da gremo proti maju.

Da gremo v oni lepi maj, v katerem cvet spet cvete; svobode cvet, najlepši cvet utrgaj Ti nam, Dete.

J. E. P.

no na nebu ter se po nekaj tednih zopet oddaljile v vseмирje. Mnogo teh repatic se nikoli več ne povrne v bližino Sonca, medtem ko se druge povračajo po neki dobi zopet k nam. Med te spada znana Halleveva repatica, ki se vsakih 76 let in nekaj dni vrača zopet v sončno bližino. Zadnjič se je prikazala leta 1910, prihodnjič pa se povrne 1986. leta.

Zgodovina nam poroča, da se je leta 12 pred Krist. rojstvom prikazala neka repatica, ko jo mnogi smatrajo za Hallevevo repatico. Toda po krivici, kajti kratek račun nam pove, da se je prikazala Halleveva repatica leta 10 po Krist. rojstvu in 76 let prej. Toda nobene teh repatic ne moremo smatrati za zvezdo, ki se je prikazala trem modrim, četudi vpoštevamo dejstvo, da se je rodil Zveličar kakih pet ali šest let pred sedanjim štetjem.

Tudi mnenje, da je utegnila biti zvezda modrih ena izmed tako zvanih »novih zvezd«, je brez vsake podlage. Te zvezde zasvetijo nenadoma v izredno močni svetlobi ter po nekaj tednih oziroma mesecih popolnoma ugasnejo. Eno takih »novih zvezd« je opazil astronom Tycho Brahe 11. novembra 1572. leta. Zvezda je zažarela v izredno močni svetlobi ter je po 17 mesecih ugasnila. Pozneje so odkrili na nebu še več takih »novih zvezd«, a ker so v velikanski oddaljenosti, ne presegajo po svetlobi naših svetlejših zvezd na nebu. Ako bi se ob Kristusovem rojstvu prika-

Knjige Goriške Mohorjeve družbe

Konec novembra so izšle goriške mohorjeve. Zbirka obsega:

1) **Koledar za leto 1961.** Koledar bo naš spremljevalec skozi vse leto, saj se v njem zrcali življenje naše Primorske. Podrobno nam opisuje prosvetno življenje v Gorici, Trstu in na deželi. V njem najdemo popis pomenljivejših dogodkov preteklega leta, od mednarodnega evharističnega kongresa v Monakovem do olimpijskih iger v Rimu. Marsikatera stran je posvečena spominu naših zaslužnih mož, kakor tudi življenju naših ljudi v begunstvu. Koledar je pravi odraz kulturnega prizadevanja naše narodne manjšine tostran železne zavese in izpoved ljudstva, ki noče umreti in se krčevito oprijemlje rešilne deske krščanstva in narodne zavesti. Se poznejšim rodovom bo pričal, da primorski versko in narodno zavedni ljudje niso spali, pač pa razdajali svoje moči Bogu in narodu v korist.

2) Roman **Vodnjak je globok**, ki ga je napisala italijanska pisateljica Marija Ragazzi, prevedla pa Jadviga Komarčeva. To je sodobna življenjska drama. Človeške slabosti, dvigi in padci, tema in luč se prepletajo v življenju dveh bitij, ki sta sprva prepričani, da sta ustvarjeni drugo za drugega, a kmalu opazita, da ju loči nepremostljiv duhovni prepad. Za junakinjo romana je spoznanje tragično, njena notranja razklanost je velika, a daleč notri v globokem vodnjaku človeškega duha, ki ga je izkopal trpljenje, je čisti vir, ki pogasi hrepenenje in vrne vero v prihodnost.

3) Povest **Gloriosa** letos preminulega pisatelja Ivana Preglja.

Z njo bi se Goriška Mohorjeva družba rada oddolžila spominu velikega Primorčana, ki je iz Primorske izšel, na njej rasel in se k njej povrača s svojo pisano besedo, tudi ko je bil daleč od nje. Primorska je hrbenica vsemu Pregljevu delu in

zala posebno svetla zvezda, bi jo tedanji kronisti gotovo omenili.

In tako vidimo, da nima nobena omenjenih razlag kake resne podlage. Vse te razlage pa moramo še z nekega drugega stališča zavrniti. Evangelist Matej govori, da je zvezda, ki se je prikazala trem modrim, hodila pred njimi, jim kazala pot ter se slednjič ustavila nad krajem, kjer je bilo božje dete. Jasnó je, da gre tukaj za čudežen dogodek, ki ga naravnim potom ne moremo razložiti. Slavni astronom Schiaparelli je izrazil sicer mnenje, da se je modrim le zdelo, da gre zvezda pred njimi. Zaradi velikanske oddaljenosti zvezd se večkrat tudi nam zdi, da potujejo zvezde z nami in da se ustavijo, ko se mi ustavimo. To je optična prevara, ki pa ne more premotiti pametnih ljudi. Se manj je mogla prevariti tri modre, ki so se na zvezde dobro razumeli.

Kakšna je bila torej zvezda, ki se je prikazala trem modrim? Na to vprašanje ne moremo odgovoriti. Vsekakor je bila resničen, zvezdi podoben nebesni pojav, ki se ga je Bog poslužil, da je pripeljal tri modre, to je prve zastopnike poganov k novorojenemu božjemu detetu ter s tem povdaril, da božji Sin ni prišel na svet le za jude, ampak tudi za pogané, torej za vse ljudi. Zvezda modrih je v resnici označevala veseljnósti Kristusovega kraljestva.

izhodišče za njegovo ustvarjanje. Kakor že v Otročih sonca, ki jih je Goriška Mohorjeva družba izdala leta 1956, tako tudi v Gloriosi prikazuje pisatelj tolminsko domačijo in primorske ljudi v jasni sončni luči.

Zelimo, da bi naši ljudje, doma in po svetu, segli po mohorjevkah z isto ljubeznijo, s katero so jih pripravili uredniki ni sotrudniki!

Zbirko lahko dobite pri svojih poverjenikih, domačih dušnih pastirjih, ali pa jih naročite na Upravo Mohorjeve družbe, Via don Bosco, št. 3 - Gorizia (Italia).

Slava Bogu...

mir ljudem...
se sliši
preko polj in gozdov
širog sveta...
Celo živali so mirne
in pravijo, da lev
to noč bedi
in ne rjove
in vse spokojno počiva.
Mir Gospodov plava povsod,
kakor v začetku vekov.

KAKŠEN JE INDIJSKI BOŽIČ

Na brezoblačnem nebu zvezdice mežikajo skoz frfotajoče platane. Odpočili si bodo za dan, dva grbasti bramanski volí, vpreženi v tisočletja stare modele voz z ogromnimi kolesi, ki uničujejo ceste in razrivajo kolovoze. Čar naših božičnih noči morda prav nič ne zaostaja za tistim pri vas. V nečem ga morebiti celo presega:

K POLNÓCNICI GREDO...

★ JASLICE ★

Po naših domovih so postavljene jaslice in nad jaslicami stoji božično drevesce z lučkami in darovi, ki so človeški izraz božje Dobrote, ki je dala božjega Sina za odrešenje človeštva iz zla in hudobije.

Odkod jaslice?

Slovenski kraji in slovenski ljudje so jaslice prejeli od svojih južnih in severnih sosedov. Sprejeli so jih pa tako radi in se jih tako oklenili, da si skoraj ne moremo predstavljati, da niso zrastle na naših tleh.

Navada postavljanja jaslice v cerkvah in po domovih je že zelo stara. Ni pa mogoče natančno ugotoviti, ne kje in ne kdaj se je ta navada začela, ki tako lepo izraža vero krščanskega ljudstva v resnico o uveličanju božjega Sina. Včasih so trdili, da je treba začetek jaslic pripisovati svetemu Francišku Asiškemu. Ta je namreč v božični noči leta 1223 spremenil neko gozdno votlino v hleček z volom in oslom. In v tej votlini je duhovnik opravil sveto mašo, Francisek pa je govoril.

Danes, ko bolje poznamo zgodovino umetnosti, folklore, liturgičnih in verskih iger ter ljudskega verovanja, ne moremo priznati svetemu Francišku te prednosti. Zamisel njegova je bila res lepa in je odgovarjala čutu tedanjega človeka, ki je bil poln vere in je iz te vere tudi živel. A ta svetočno pobožnost je bila le izraz upodabljanja in likovne umetnosti ter verskih iger, ki so bile tedaj v razvoju.

Jaslice ali upodabljanje svete Družine v betlehemiški votlini so tako stare kakor krščanska umetnost. In kakor se je ta umetnost razvijala, tako so nastajale tudi jaslice. Najprej samo v sliki. Pozneje je ta slika zadobila plastično obliko. Verno ljudstvo se ni več zadovoljilo samo s slikami, ampak je hotelo božično skrivnost tudi doživeti. Hotelo je pogledati v hleček, poizkusiti, kaj je sveta Družina občutila in prvi sveti noči, spoznati revščino božjega Sina in njegove Matere, govoriti s pastirčki, ki so prvi prišli k votlini. Hotelo se je ob jaslicah poučiti o globokih verskih resnicah, ki so jih te razodevale, in o lepih lastnostih zakonskega in družinskega življenja, ki so odsevale z obraza Marijinega in Jožefovega, njenega težko preizkušnega moža.

V jaslicah so vse te podobe oživele, vse so zadobile svojo obliko in postavlo. Tako sta verni in neverni človek mogla porovati v mislih v Betlehem, kjer je Odršenik sveta prišel na svet kot Bog in človek.

Prvi poskusi »postavljanja« jaslic segajo v trinajsto stoletje. Za časa renesanse so zadobile v likovni umetnosti trdno oporo. Osemnajsto stoletje pa predstavlja za jaslice zlato dobo. Tako v Italiji, kjer je v Neaplju umetnost postavljanja jaslic dosegla svoj višek; tako tudi v nemških krajih, zlasti na Bavarskem in Tirolskem.

Po osemnajstem stoletju je navdušenje za jaslice nekoliko padlo. Tega je bila kriva doba prosvetljenstva. In to krizo so posebno občutile nemške dežele, kjer so jaslice zašle že v domove. Od začetka našega stoletja se pa ponovno opaža v nemških krajih — pa tudi v naših — večje zanimanje za jaslice.

Ni treba posebej poudarjati, da so jaslice najprej postavljali v cerkvah. In tako je v glavnem ostalo še vedno v Italiji. Iz cerkve se je ta navada prenesla v domove. To velja zlasti za južne nemške dežele, kjer so številni domači umetniki pripravljali lesene podobe za jaslice.

In pri domačih jaslicah in ob božičnem drevescu občuti družina na sveti večer vso lepoto srečnega družinskega življenja.

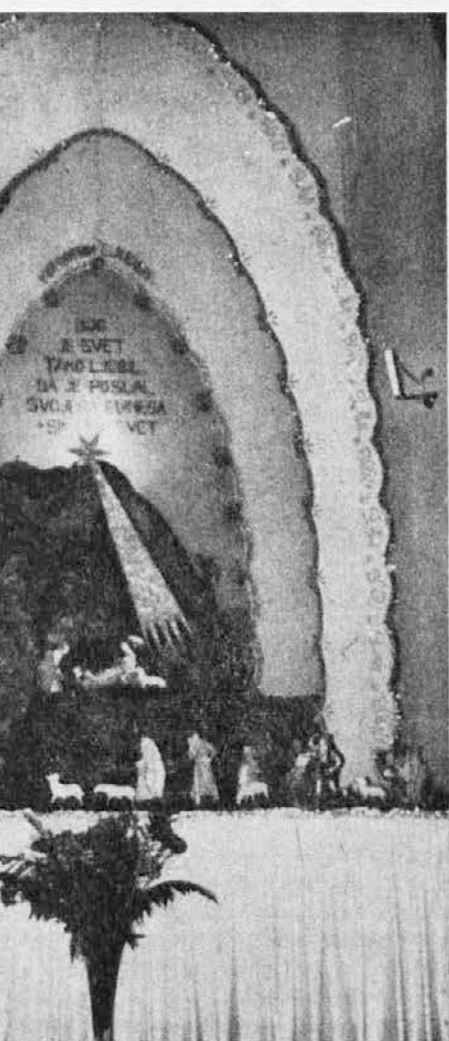
Lj. Šrl.

naš indijski Božič je docela misijonsko katoliški!

Indijske cerkve bodo na sam božični dan, ponekod celo za ves teden, postale središče zanimanja 400 milijonom ljudi. Božič je državni praznik za vse. Praznik verske strpnosti in duhovnega zblizanja. Katoliške cerkve bodo napolnili inoverci, in to ne le posamezniki, temveč cele množice.

Prelep in kako drag nam je ta indijski Božič. Iz jaslic proti obiskovalcem stega ročice božje Dete in jim ponuja svojo Ljubezen. Od jaslic poromajo »poganski pastirci« pred oltar z rdečo lučko, oko jim obvisi ob prižnici, spovednici, od postaje do postaje križevnega pota romajo, ob Križanem se ustavijo. — Če sploh kdaj, jim ravno Božič na najbolj umljiv način govori jezik, ki ga razumejo. Sad teh premišljevanj je krščanstvu ugoden. Kolikokrat sem jih poslušal, kako so primerjali in tehtali in — našli naše tako vzvišeno, primerno.

Ne bi smeli varčevati ne pri trudu in tudi ne pri denarju, da izkoristimo priliko, ko lahko na tako prikupen, očarljiv, a vendar preprost način seznanimo najširše množice s skrivnostmi božične

NOVE JASLICE V DOBERDOBU

in svetlo uveličanju božjega Sina. Včasih so trdili, da je treba začetek jaslic pripisovati svetemu Francišku Asiškemu. Ta je namreč v božični noči leta 1223 spremenil neko gozdno votlino v hleček z volom in oslom. In v tej votlini je duhovnik opravil sveto mašo, Francisek pa je govoril.

Danes, ko bolje poznamo zgodovino umetnosti, folklore, liturgičnih in verskih iger ter ljudskega verovanja, ne moremo priznati svetemu Francišku te prednosti. Zamisel njegova je bila res lepa in je odgovarjala čutu tedanjega človeka, ki je bil poln vere in je iz te vere tudi živel. A ta svetočno pobožnost je bila le izraz upodabljanja in likovne umetnosti ter verskih iger, ki so bile tedaj v razvoju.

Jaslice ali upodabljanje svete Družine v betlehemiški votlini so tako stare kakor krščanska umetnost. In kakor se je ta umetnost razvijala, tako so nastajale tudi jaslice. Najprej samo v sliki. Pozneje je ta slika zadobila plastično obliko. Verno ljudstvo se ni več zadovoljilo samo s slikami, ampak je hotelo božično skrivnost tudi doživeti. Hotelo je pogledati v hleček, poizkusiti, kaj je sveta Družina občutila in prvi sveti noči, spoznati revščino božjega Sina in njegove Matere, govoriti s pastirčki, ki so prvi prišli k votlini. Hotelo se je ob jaslicah poučiti o globokih verskih resnicah, ki so jih te razodevale, in o lepih lastnostih zakonskega in družinskega življenja, ki so odsevale z obraza Marijinega in Jožefovega, njenega težko preizkušnega moža.

V jaslicah so vse te podobe oživele, vse so zadobile svojo obliko in postavlo. Tako sta verni in neverni človek mogla porovati v mislih v Betlehem, kjer je Odršenik sveta prišel na svet kot Bog in človek.

Prvi poskusi »postavljanja« jaslic segajo v trinajsto stoletje. Za časa renesanse so zadobile v likovni umetnosti trdno oporo. Osemnajsto stoletje pa predstavlja za jaslice zlato dobo. Tako v Italiji, kjer je v Neaplju umetnost postavljanja jaslic dosegla svoj višek; tako tudi v nemških krajih, zlasti na Bavarskem in Tirolskem.

Po osemnajstem stoletju je navdušenje za jaslice nekoliko padlo. Tega je bila kriva doba prosvetljenstva. In to krizo so posebno občutile nemške dežele, kjer so jaslice zašle že v domove. Od začetka našega stoletja se pa ponovno opaža v nemških krajih — pa tudi v naših — večje zanimanje za jaslice.

Ni treba posebej poudarjati, da so jaslice najprej postavljali v cerkvah. In tako je v glavnem ostalo še vedno v Italiji. Iz cerkve se je ta navada prenesla v domove. To velja zlasti za južne nemške dežele, kjer so številni domači umetniki pripravljali lesene podobe za jaslice.

In pri domačih jaslicah in ob božičnem drevescu občuti družina na sveti večer vso lepoto srečnega družinskega življenja.

Lj. Šrl.

KAKŠEN JE INDIJSKI BOŽIČ

— kasneje — velike noči.

V Candernagorju, kjer imamo prekrasno cerkev in na tisoče izobraženih Bengalcev, smo priliko že prejšnja leta dobro izkoristili. Lansko leto — vsa čast nekaterim izmed vas — smo cerkev zunaj in znotraj tako lepo okrasili in razsvetlili, kakor najbrž še nikoli, tudi ob otvoritvi leta 1886 ni bila okinčena. Letos nameravamo lanski rekord še posekati.

Iz dnevnika na smrt obsojenega vojnega zločlnca, ko opisuje svoj pogovor s kaplanom jetnišnice:

»Oče, moram vam nekaj povedati, kar vas bo presenetilo. Knjige, ki ste mi jih v teh mesecih posodili, so mi bile všeč. Toda pustile so me istega, kot sem bil. Tako tudi vaše pridige, na srečo, nikoli ne predolge. Davi pa, na procesu s materami in ženami, katerim so bili umorjeni njihovi dragi, sem spoznal gospo, mater 17 letnega sina, katerega sem jaz z lastnimi rokami ubil. Po končanem procesu se mi je tista gospa približala in s solznimi očmi rekla: »Ubogi gospod, toliko sem molila k Bogu in k svojemu sinu, da bi vas ne obsodili na smrt...« Ah, oče, odpusčenje tiste matere, vera tistega odpuščanja in tistih solz so prevelike, da bi tudi jaz ne veroval. Da, oče, verujem, verujem tudi jaz.«

A. B.

Solovjev in edinost krščanstva

Nikdar niso bila bolj aktualna razmišljanja o prizadevanju za zedinjenje krščanskih cerkva kakor prav v današnjem razdobju. Težnja po vesoljnosti krščanstva je najbolje izražena v pripravah za vesoljni cerkveni zbor, ki si je po smernicah papeža Janeza XXIII. nadel prav zgodovinsko veliko nalogo — pospeševanje zedinjenja vseh kristjanov. Zato tudi ne more biti nikdar bolj na mestu kot v našem času pogled nazaj na plemenite napore razsvetljenih duhov, ki so stavili svojemu delu kot cilj vzvišeno in res edinstveno delo za krščansko zedinjenje. Prav gotovo je bil eden največjih takih duhov v moderni dobi ruski mislec Vladimir Sergejevič Solovjev (1853-1900), ki je s svojim plodovitim delom zarisal novo smer v idejno-zgodovinsko prizadevanju za edinost, ne samo z ruske, temveč nasploh z vse vzhodne strani.

Solovjev je bil morda največji ruski filozof, odlični teolog in globok mističen pesnik. Vse njegovo obširno in masivno delo je bogato skoz in skoz prepreženo z vsemi temi motivi, ki so v celoti neolčljivi eden od drugega. Njegov vpliv je imel tudi odločilno moč pri duhovni formaciji Dostojevskega. Vsi poznejši ruski filozofi, nemarksisti, so na en ali drug način prekušali z njegovimi zanimivimi idejami.

Solovjejeva doba je bila vsa prežeta z velikimi vprašanji bogoslovnega značaja. V Rusiji je tedaj prevladovala tzv. slavjanofilska šola, ki so jo zastopali teologi-filozofi Kirejevski, brata Homjakov in Aksakov. Ti misleci so se v svojih teoloških načelih naslanjali na praktično zanikanje hierarhične učiteljske oblasti Cerkev. Že itak je vzhodna Cerkev po ločitvi od Rima izgubila jasen pojem učiteljske oblasti. Se posebej se v borbi proti kat. Cerkvi s te strani poudarja, da vzhodna Cerkev ohranja nauk prvih krščanskih stoletij in takratnih cerkvenih zborov. Seveda s tem ohranja le stari nauk in ne nadaljuje svoje učiteljske oblasti. Slavjanofilska teologija uči nadalje svojstvena načela o odnosih med cerkvijo in državo, kateri prepušča praktično kontrolo nad Cerkvijo.

Vladimir Solovjev je sam izšel iz slavjanofilske šole, ki se je v svojem nacionalnem duhu zelo ostro borila proti katoliški Cerkvi za uveljavitev pravoslavja in ruskega narodnega duha nasproti zahodnjaštvu. Kmalu pa je spoznal krivice, ki so jih slavjanofili delali katoliški Cerkvi in papeštvu. Sam je bil seveda pravoslaven, pozneje pa je začel hoditi bolj samostojna pota, dokler se ni, zlasti po navdihih velikega jugoslovanskega škofa Strossmayerja, tako približal katoliški Cerkvi, da je bil nekaj let pred smrtjo celo na skrivaj krščen v Rusiji. Vendar pa je ohranil lastne poglede, čeprav je v bistvu sprejel katoliški nauk o Petrovem prvenstvu.

Solovjev je začel že zgodaj pisati spise in knjige zgodovinsko-bogoslovne narave. Poleg nekaj manjših spisov so zlasti važne in znane njegove knjige »Ruska ideja«, »Zgodovina in bodočnost teokracije«, »Veliki spor in krščanska politika« ter »Rusija in vesoljna cerkev«.

Najprej je ruski mislec obrazložil svoje poglede o papeževem prvenstvu ter potrebo po zedinjenju krščanske vzhodne in zahodne cerkve. Čutil je živo notranjo težnjo po tem zedinjenju in je, lahko rečemo, vse svoje življenjsko delovanje usmeril v to. V sebi je tudi čutil, da je

to veliko poslanstvo dodeljeno prav ruskemu narodu, in tako je prenesel svoje mesijansko mišljenje tudi v prakso.

Za njegova prizadevanja za zedinjenje je kmalu zvedel djakovski škof Jurij Strossmayer na Hrvaškem. Stopil je v stik s Solovjevom. Tako je v nekem pismu škofu Strossmayerju ruski mislec pisal tudi naslednje: »Od tega zedinjenja je odvisna usoda Rusije, slovanstva in vsega sveta. Mi Rusi, pravoslavni, in ves vzhod, ne moremo ničesar storiti, dokler ne izbrisemo greha cerkvenega razkola in ne damo, kar gre oblasti vrhovnega svečenika...«

Nato je Vladimir Sergejevič obiskal škofa Strossmayerja na Hrvaškem, kjer se je seznanil tudi s kanonikom Račkin in slovenskim pisateljem dr. Francom Celestinom. V Zagreb je nato še prišel; in tu je izdal svojo knjigo o Teokraciji (božji vladji). Za stvar cerkvenega zedinjenja je zlasti pomembno Solovjevo bičanje na Hrvaškem zaradi spomenice, ki jo je sestavil na papeža Leona XIII. v zvezi z zedinjenjem, in ki jo je škof Strossmayer izročil apostolskemu nunciju na Dunaju.

Ruska pravoslavna katedrala — simbol vzhodnih kristjanov

V bistvu je v spomenici rečeno, da vzhodna cerkev ni nikdar proglasila nobenega verskega nauka, nasprotnega katoliškim resnicam. Tako so vzhodni kristjani po svojem strogo verskem nauku zedinjeni s katolištvom. Od katoliške Cerkev pa se ločijo po tem, da ne poznajo novejšega nauka o vrhovni cerkveni oblasti, proglašene na vatikanskem cerkvenem zboru. Torej je razkol le dejanski, ne pa praven. Potem ko omenja možnosti za podlago zedinjenja, izraža Solovjev prepričanje o koristnosti zedinjenja za obe strani. Pravijo, da je o tem pismu papež Leon XIII. dejal: Ideja je zelo lepa, a potreben bi bil čudež, da bi se uresničila.

»Rusija in vesoljna Cerkev«

Solovjev je vztrajno branil svoje stališče, po katerem je vzhodna, pravoslavna cerkev pravovernna, torej katoliška, medtem ko je dejansko nezmožna svojo pravovernost ohranjati, ko pač ne priznava več vsega tega, kar se je zgodilo po prvih sedmih vesoljnih cerkvenih zbiorih.

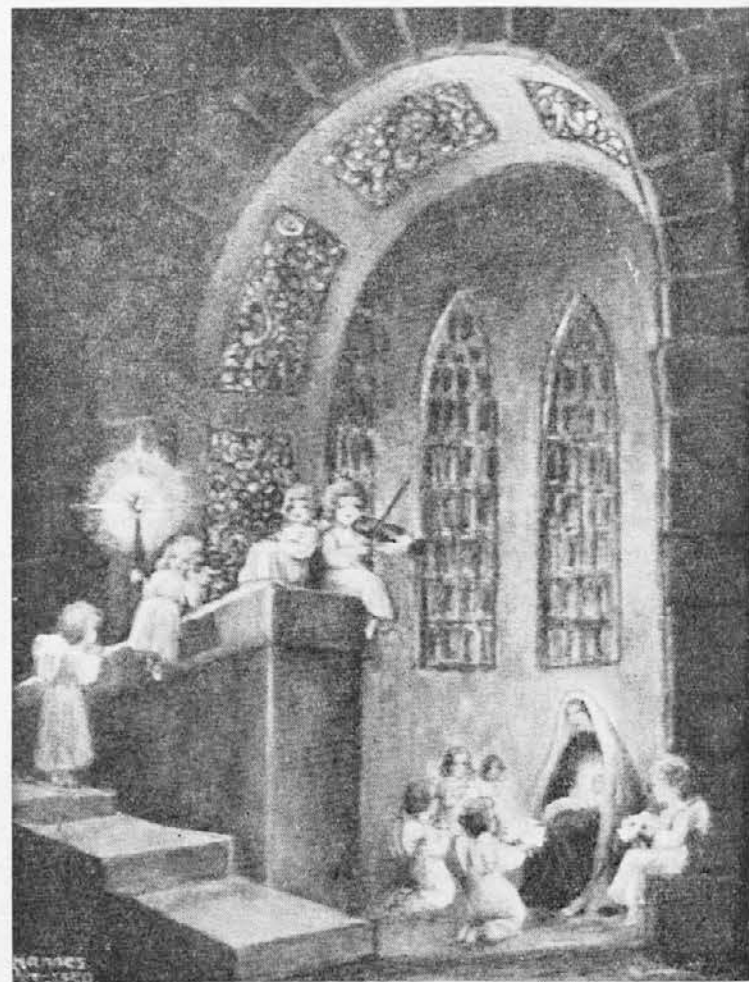
Se jasneje je Solovjev podčrtal svoje težnje po vesoljni cerkvi v francosko pisani knjigi »RUSIJA IN VESOLJNA CERKEV«, kjer v uvodu slovesno izjavlja, kot član pravoslavne vzhodne Cerkev, da pri-

znava papežovo prvenstvo in da v imenu sto milijonov ruskih kristjanov izreka »amen« k tistemu, kar sta o cerkvenem zedinjenju izrekla velika Hrvata Križanič in Strossmayer kot predstavnika zahodnih Slovanov. V tej knjigi je Solovjev lepo orisal značilne poteze vzhodne cerkve in precizno poudaril njeno bistvo. Tako je značaj krščanskega Vzhoda molitev, Zahoda pa v dejanju. Zato je zedinjenje njen pogoj za krščanski napredek ruskega naroda. V neki pesmi pa je zapisal: »O Rusija, kakšen hočeš biti Vzhod — Vzhod Kserksa ali Kristusov?«.

Zelo stvarno je v tej knjigi tudi prikazal z zgodovinskimi dokazi Petrovo rimsko prvenstvo, prvo iz sv. pisma, drugo pa iz cerkvene zgodovine.

Seveda je v zamislih Solovjeva bilo precej drugih bolj ali manj mističnih in utopičnih zamisli. Tako je Solovjev živo veroval v idejo božje države na zemlji. Tu je še posebno viden vpliv slavjanofilske šole in ruske miselnosti na našega teologa. On si je predstavljal svobodno teokracijo, božjo vladno, po kateri naj bi vladal krščanski red v zasebnem in javnem življenju. Solovjev je seveda gledal

Sveta noč,
blažena
noč,
prišla
je nam
pomoč...

★ ★ Božična noč ★ ★

Kakor na angelskih krilih
prišla božična je noč;
spet jo praznujem na tujem,
daleč od doma sem proč.

Tudi na tujem zvonovi
pojejo v to noč lepó;
ali domači zvonovi
pojejo še bolj sladkó.

Kadar zvon farni zapoje,
v mislih domači zrem raj...
glas zvoná kliče in vabi:
Pridi, čuj, pridi nazaj!

Detece v jaslicah revnih,
tóle to noč mi povej,
ali pregonstvo bo moje
vedno in vedno brez mej?

Detece, ali prišel bo
še kedaj blaženi dan,
ko bo po noči veliki,
veliki dan praznovan? —

Zdi se mi, drobni glas čujem:
Dobre ni volje ljudi
in zato sreče božične
ni, od nikoder je ni.

J. E. P.

Misli ob praznikih

Lepa je navada adventnega venca, udomačena predvsem med severnjaki. Vendar so tudi pri nas družine, ki jo vestno vsako leto obnavljajo. Adventni venec pod domačo svetilko v kuhinji ali delavni sobi, na njem štiri svečke, ki se postopoma prižigajo vsako adventno nedeljo do končnega prižiga vseh štirih svečk na božični večer. Prižiganje pa spremlja molitev in branje evangelija vsake adventne nedelje. Tako se pripravljajo na Božič zlasti severni narodi.

Koliko voščil, koliko prijateljskih rokovanj v božičnih dneh. Morda pa je kdo, ki že dolgo pričakuje od nas, da mu prijateljsko sežemo v roko in s tem pozabimo na že zarjavelo užaljenost. Tako voščilo in tako rokovanje nam bo prineslo največje božično zadoščenje.

Naj ne bo v hiši Božiča brez jasic. Neke je bilo božično drevesce za premmeno otroke le čudovito lepi, a nedosegljivi sen. Danes najdemo božično drevesce po vseh družinah, po izložbah, trgih, gostilnah, še celo na pokopališču. A naj ne bo božičnega drevesca brez jasic. Drevesce naj bo le njihov okras, le dopolnilo in dar, ki

nam ga je prinesel Zveličar s svojim rojstvom za odrešenje sveta. Predvsem pazimo, da »božiček« in »babbo Natale« ne bo nikdar izpodrnil med našim ljudstvom čudovito lepih božičnih tradicij.

Pravijo, da ob Božiču prevlada v človeku dobrot. Vsi se čutimo boljše, popolnejše. A brezkoristen bo ta občutek v nas, če ga tudi drugi ne bodo občutili. Brezkoristna bo vsaka sladkost, ki jo bojo užili ob jasicah, če pa bomo svojemu bližnjemu ponudili grenak kelih.

A nobena stvar ne poživlji tako družinskega božičnega razpoloženja kakor lepo petje. Ni ga naroda, ki bi imel toliko in tako lepih božičnih pesmi, kot jih imamo mi Slovenci. Premnogi tujci nas zato zavidajo. »V naši deželi« pravi neki Italijan, »ki je dežela lepega petja, smo ob Bažiču vsi mutasti kot ribe.« Ali niso med spomini na otroška leta ob jasicah najlepši tisti, ki smo jih posvetili priručnemu otroškemu petju božičnih pesmi? Kako lepo je, da otroci nastopijo ob domačih jasicah s petjem in deklamacijami. To bo razveselilo vse, male in velike.

JOZICA PERIC:

Svetonočne sanje

Prišla je v hišo vsa premrazena. Huškala si je v roke, da bi si jih segrela. Črna gmota ob štedilniku se je zganila in staričkov, izsušen obraz je pogledal razkuštrano in zardelo vnukinjo.

»Si nabrala kaj drv?«

Marica je skoraj nevoljno prikimala in sledilo je babično jadikovanje o mrazu, o zimi, ki ne bo nikoli minila, o njeni bolezni, ki ji je ime starost, in o vseh nadlogah v zvezi s starostjo.

»Anica ne pride,« je Marica prekinila njene tožbe. »Niti ne prinese, kar je obljubila, ker sva se skregali.«

»Marica, to ni prav, da se kregaš. Ko bi mama to vedela...«

Celo se je Marici ob tej pripombi nagrbnilo kot temen oblak. Babica se je odkašljala, kar naj bi pomenilo njeno

polno razumevanje stvari; in nadaljevala je z milejšim glasom:

»Pa saj boš že sama napravila drevesce s tem, kar imaš, in bova sami čakali na polnočnico. Kaj je treba drugih ljudi!«

Te besede so točno zadele Maričino razpoloženje in jo potolažile, ker je našla v babici zaveznika, ki je mislil kot ona sama. Tako se je spravila na delo, da sama ni vedela kdaj.

Misli pa so se same začele vračati nazaj na to, kar je nedavno doživela. Videla je vse rdečkasto nebo in pobarvane oblake, ki jih je veter podil naprej. Ona je bila drobna, šibka stvarca ob kupu nabranih suhih drv in sonce je tonilo za obzorje, tam daleč za griči, kjer ni hribovitega sveta, kjer je življenje gotovo lepše.

In naenkrat jo je objelo nezmagljivo hrepenenje, da bi odšla tja, da bi videla mamo in smejočega se očeta (zdej se gotovo smeje in ne preklinja, ker ima dovolj denarja) in bi jima rekla, da ostane

za vekomaj z njima, da ne gre za nobeno ceno več nazaj, v tiste hribe in tisto revščino. In onadva bi jo sprejela z odprtimi rokami, z veseljem vzklikom in bi ljubila njo, samo njo in bilo bi lepo, tako lepo...

Vse govornice so naenkrat postale lažne. Da sta imela tam doli otroka, s katerim sta se tolažila, ker nista mogla dobiti Marice. In da je polagoma ta zavzel njeno mesto, da je ona sedaj popolnoma izključena iz njihovega življenja, kot bi umrla zanje. Ne, to ni bilo res! Žažvelo in umrlo je samo v njeni domišljiji, ker je tako hrepenela po njihovi ljubezni.

Tako je strmela v rdečkasto nebo na obzorju in je pozabila, da je blizu nje meja in da mora nesti drva domov, ker sicer bosta z babico zmrznili za Božič.

Neprijetno jo je zbudil vesel klic prijateljice Anice. Ta je bila sosedova hči in sta si bili zaupnici kljub nekaj let razlike med njima. Kot bi hotela izzivati mračno Marico, se je prešerno smejala in povedala, da je nalašč izmaknila drva na Ivanovem, da se bo pošalila še nocoj z njim, naj si bolje varuje svojo lastnino, ker je

videla tatove, ki mu drva raznašajo.

»Saj vem, da delaš vse, da bi se zmenil zate,« jo je nenadoma prekinila Marica. »Se moja babica pravi, da ni lepo, da tako letaš za njim.«

»Mar mi je tebe in tvoje babice,« je zagorela Anica. Nato je užaljeno sklonila glavo, a čez hip jo je sunkovito dvignila.

»Pa tudi ljudje pravijo,« je govorila s sovražstvom, »da letos nisi in ne boš dobila paketa kot leta nazaj. Pa tudi k sebi te ne bodo poklicali nikoli, čeprav bi te sedaj lahko, ker se ne zanimajo več zate.«

Tedaj se je rdečkasto nebo Marici v duši razbilo na umazane, umazane drobce in sramovala se je svojih lepih sanj in srčnega hrepenenja.

Lepšala je in lepšala božično drevesce, trdno prepričana, da ne sme zaspati, ker bo šla z babico k polnočnici. Ali ko je po dokončanem delu sedla k mizi blizu dre-majoče babice in je skoraj neslišno tik-takala ura, je počasi klonila glavo na mizo in zadremala.

Ob ognju je sedela babica, mlajša in

lepša in Marica je naslanjala roke na njena kolena, čepeč ob njej, in jo prosila, naj pove nekaj, kar je bilo pomaknjeno nekam nazaj v čas. Nekaj časa je babica pripovedovala, nato pa se je dvignila nekam visoko in je izginila. Marica se je znašla sama, mlajša kot v resnici, na temni gmajni in se neodločno in oprezno bližala meji, kjer so stražili strogi in negibni stražniki. Ko je luna malo pokukala izmed oblakov, se je zasvetila puška cev v njenem svitu. Nekaj silno težkega je bremenilo Maričino dušo: take silne tesnobe ni še čutila nikoli v življenju. Nekaj ji je vodilo korake naprej in vsaka stopinja se je slišala, kot bi stopala po suhem listju. Tedaj ji je padlo na misel, da so tja preko zbežali starši in da zaradi tega mora tja preko tudi ona in da je tam preko tisto rdečkasto nebo.

Oster strel je nenadoma odjeknil: vsa zadržana tesnoba se je sprostila v njej in blazen strah jo je vso prešinil. Hotela bi bežati nazaj, proč iz tega začaranega kraja, ki je zaslužnil vso njeno voljo in njo samo, ali sedaj je bila še bolj kot prej

ZORA
PIŠČANC

Jezuščkova LUČKA

Stiriletna Jožica je skozi mehke snežene oblake zrla na pokopališče. Vse ostre robove križev in spomenikov je omilila mehka snežena odeja. A ne tako njeno bolečino. Danes ji je še huje kot včeraj, ko so ji črni možje položili mamico v grob.

Zakaj prav njeno?

Prvi zakaj komaj vzklilega življenja je neusmiljeno rezal v njeno malo srcece.

Pa če bi umrla Maričina mamica? Oh ne, se je Jožica ustrašila, Marica ima malega brata, ki ga mamica hrani s svojim mlekom. Umrl bi, če bi je ne imel.

Pa Veričina mamica? Verica ima bolno sestro in mamica mora zanjo skrbeti noč in dan.

Zdenkina mamica? Ne, ona nima več ateka in mamica mora za vse delati in za vse skrbeti sama.

Kaj pa Tinčka, Milenka, Anica...? Oh, kako bi jokale, če bi jim mamica umrla, prav kakor je ona jokala včeraj.

Torej, je prišla v svoji mali glavici do zaključka, je še najbolje, da je moja mamica umrla. Pa vendar...

Jožica je položila razgreto čelo na mrzlo šipo in pridrušeno zajokala. Tako prazen je dom brez mame in atek je sedaj tako žalosten, skoro da je še nanjo jezen.

Ni slišala, kako so se neslišno odprla vrata. Vstopil je gospod kaplan, tisti mladi, dobri gospod, ki je pred kratkim prišel k njim iz mesta. Jožica ga je že dobro poznala, saj je zadnje čase bil skoro vsak dan pri mami in jo tolažil. Prinesel ji je Jezuščka in mamica je potem umrla.

»Jožica!«

Jožica ga je skozi solze pogledala in zdelo se ji je, da so tudi njegove oči polne solz.

»Gospod Simon!« Tako ga je tudi mamica imenovala.

Zlezla je s stolice in se mu približala. Gledala ga je s solznimi očmi, da se kaplan Simon ni mogel premagati, da bi se ne sklonil do nje in jo vzel v naročje. Tedaj mu je svoji drobni ročici vrgla okrog vratu, položila svoje ličice k njegovemu in pretresljivo zajokala.

Ljubezni pogreša bolj kot kruha, je doumel kaplan Simon in pri srcu mu je bilo hudo.

»Ti moj ubogi, zlati otrok,« jo je mehko tolažil. Jožica pa je še vedno hlípala.

»Mamica ni umrla, ona živi v nebesih pri Jezuščku, Mariji in angelčkih in prav kmalu bo poslala Jezuščka na zemljo. Tudi zate ga bo poslala. Temna in mrzla noč bo, ko bo stopil letos na zemljo. Našel bo mrzla srca, sovraštvo, razdejanje. Vojna je tako grda, tako zelo žali njegovo srcece. A mi ga bomo potolažili. Kajne, Jožica, da imaš rada Jezuščka?«

»Oh, da, tako rada, kakor sem imela rada mamico.«

»Tudi Jezušček te ima rad, ali hočeš biti njegova lučka?«

»Potem bi morala goreti?«

»Jezušček sam ti bo prižgal lučko v tvojem srčecu ali hočeš?«

»Oh, da, hočem!«

»In mu boš to pred jasicami povedala?«

»Mu bom povedala, pa kaj ko ne znam,« se je ustrašila.

»Naučil te bom in Jezušček bo zadovoljen.«

Kaplan Simon je položil Jožico na tla. »Sedaj ne smeš več jokati, na Jezuščka misli, kako ga boš s svojo lučko ogrela.«

»Oh, da!« je z žarečimi očmi gledala kaplana Simona.

Ko se je poslavljaj, je na vratih srečal očeta.

»Kako je, je jokala, kajne? Vidite, gospod, mi smo trdi ljudje, srce se mi trga, ko jo gledam, potolažiti pa je ne znam. Mehka je kot njena mati...«

»In kaj mislite ukreniti? Same je ne morete pustiti. Morda... ko bi se...«

Janez je razumel, kam meri gospod.

»O, ne, za sedaj ne, pa tudi pozneje ne. Mačeho naj ji dam?«

»Sam tudi ne boste zmogel vsega. Deklica potrebuje mehke ženske roke, potrebuje...« Hotel je reči ljubezni, pa se je zbal, da bi ga s tem užalil in je molčal.

»Imam sestro v službi v mestu. Ni po-

nolžne oči so se mu v solzah smehljale. Potem je Jezuščkova lučka zasijala tako svetla in topla, da je bil še sam vesel.

Vse do božičnega večera je sedaj hodil vsako popoldne k Jožici. Čakala ga je vedno na istem mestu ob oknu. Ko mu je vrgla ročice okrog vratu in pritisnila svoje ličice k njegovemu, mu je bilo tako mehko pri srcu, kot bi vsenaokrog pozvanjali božični zvonovi.

Jezuščkova lučka se je sedaj prelivala v njeno bit, sijala je iz njenih oči, trepetala na njenih ustnicah. Bila je njena, to je Jožica dobro vedela; nadomeščala ji je ljubljeno mamico, jo združevala z njo in po njej z malim Jezuščkom. Vsa

KITAJSKI BOŽIC

ročena, pa je še mlada, lepa. Kako naj od nje zahtevam toliko žrtve?

»Ali jo Jožica pozna?«

»Seveda, pa rada jo ima.«

»Pišite ji, naj pride za praznike, ko bo bolj prosta, ko že na pogreb ni prišla.«

»Bom, gospod kaplan!«

Kaplan Simon je zamišljen hodil proti domu. Skrbela ga je mala Jožica, skrbel Janez. Potem ga je nenadoma postalo sram svoje malodušnosti. Ali ni Bog v nebesih dobri oče vseh? Pa skrb je le dalje glodala v njegovem srcu, kakor da bi bilo vse od njega odvisno.

Zvezde so šle že na polnoč, kaplan Simon pa je še vedno sedel za pisalno mizo v svoji sobi. Iz meglenih globin so vedno jasneje vstajale misli v sveto božično noč. Drobna Jožičina roka je vodila njegovo preko belega papirja in njene

je sijala od sreče in radosti, ko je videla dobrohoten nasmeš na kaplanovem obrazu. Vedela je, da je z njo zadovoljen.

Pod večer na božično vigilijo je kaplan Simon še zadnjič pogledal k njej. Zdrnil se je, ko je ni našel pri oknu kakor običajno. Stopil je v razsvetljeno kuhinjo in presenečen obstal. Mlado, prikupno dekle je sedelo pri peči in ljubkovalo malo Jožico. Ko ga je Jožica zagledala, je zdrknila na tla in planila proti njemu.

»Gospod Simon, moja teta Malka je prišla, oh, kako sem vesela.«

»Tudi jaz sem vesel, da ste prišli,« ji je kaplan toplo segel v roko in jo pogledal v oči, da se je zdrnila. Zdelo se ji je, da jo te oči prosijo. Podzvestno je zaslutila resnico.

Ne, ne, se je zgrozila, ne morem, pa prav sedaj, ko sem spoznala njega... U-

maknila je pogled od Jožice, ki se je tesno oklepala njenih kolen in jo klicala. Ne, tudi za to ceno ne...

»Jožica, ali bi ponovili?«

»Ne,« je zategnjeno odgovorila, kakor da jo je sram pred teto, »saj znam.«

Ni je silil, odšel je v nastopajoči večer, ki je tiho in slovesno padal na zemljo. Ni ga spremljalo svetonočno zvonjenje, hiše so ždele ob poti kot pošasti z ugaslimi očmi. Se zvezde na nebu niso sijale. Uklenjene v neprodne oblake so razsvetljevale nebeske dvore, kjer je vladal mir, ki ga na svetu ni bilo več.

Po temnih poteh so hiteli ljudje v cerkev. Tam jih je objela vsa žarna svetloba, ki ni mogla skozi skrbno zastarta okna v temno noč. Cerkev je bila skoro že polna, in še so prihajali vedno novi ljudje.

Pred jasicami so stali otroci, pripravljeni na svoje vloge. Prišla je tudi Jožica z očetom in teto. Nemirno se je ozirala po ljudeh in skoro na jok ji je šlo. Ko pa je med množico zapazila kaplana Simona, se mu je zaupno približala in ves strah jo je minil. Saj je tu bil njen veliki prijatelj, njemu in Jezuščku bo povedala o lučki, ki ji gori v srčecu.

Kaplan Simon jo je dvignil na oder pred jasicami. Za hip jo je zmedla svetloba, ki je prihajala iz hlevčka. Zazrla se je v Detece, v Marijo in pastirčke. Potem je zopet uprla svoj vprašujoči pogled v kaplana Simona.

»Začni!« ji je zašepetal.

Razprostrla je svoji ročici, pogledala Jezuščka v jasicah in negotova obstala. Potem se je znova ozrla v kaplana in ni več odmaknila pogleda od njega. V cerkvi je nastal mir kakor pri povzdigovanju. Kot na angelskih perotih je prihajala melodija do vseh src in jih napolnila z božično melodijo.

P. STANKO PODERŽAJ, INDIJA:

Božji mlini meljejo počasi meljejo pa le, tudi v Indiji

Kaplja kamen prevrta ne s silo, temveč s pogostim kapanjem, pravi latinski pregovor. Indija je 400-milijonski velikan, po veri zamrznjen, okamenel. Pojavili so se na njem prvi znaki življenja, ko je leta 52 po Kr. apostol Tomaž tod oznanil blagovest. Če ne na telesu, je tako rekoč na duši v Indiji izkrmel sv. Frančišek Ksaverij. Po indijskem kolosu pronica kri in znoj obeh njenih apostolov. In sadovi?

Na mizi pred menoj leži debela knjiga: 660 strani ima, naslov: Indijski katoliški adresar. Ta nam pove, da danes že po 70 škofijah, krepko organiziranih udih skrivnostnega Kristusove Telesa, kri samega Odršenika počasi, pa sigurno pronica v orjaško okostje in ga kot nekoč svetopisemske Ezechieleve »suhe kosti« obuja k življenju.

Jezus prihaja

Zvezde zlate v sveto noč migljajo —
čez in čez žari nebesni svod,
da bo Jezusu svetlejša pot,
ko prišel bo med človeški rod.
Vse stvari mu slavo šepetajo.

Kaj nocoj nam v srca je dahnilo?
Vsak utrip — nebeskih strun odmev,
slednji up — čarobnih zvezd odsev,
vsak vzdihljaj — Bogu zahvalni spev.
K nam nebo se je, nebo sklonilo...

Ljubka Sorli

Nocoj,
prišel je v tihi domek moj
sam Jezušček.
Potem
sva hitro šla tja v Betlehem,
tja k jasicam.
In tam
mi lučko je prižgal On sam,
On, Jezušček.
»In zdaj,«
mi rekel je, »se z njo igray,
z njo, z lučko.«
In ko
igrala sem se z lučko to,
o, čujte vsi:
v srce
mi svetla lučka padla je,
v srce moje.
Gori
mi zdaj srce, močno gori
za Jezuščka,
gori
mi zdaj srce za vse ljudi,
o čuj, za vse.
Prižgi,
o Dete, v srcih vseh ljudi,
to svetlo luč,
in daj,
da jim ne ugasne vekomaj,
o Dete, daj!

Vernikom se je izvil vzdih začudenja in presenečenja iz srca. Zenske so si brisale oči in kaplan Simon si je šele sedaj upal pogledati po ljudeh. Iskal je njo...

Stala je naslonjena na klop pri jasicah, vsa bleda in tresoča se. Potem jo je videl, kako je planila proti Jožici, jo vzela v naročje in skoro na glas zajokala. Jožica jo je objela okrog vratu, prav kakor je še včeraj objela njega.

Sedaj je vedel in doumel, da ga Jožica ne potrebuje več, da je našla ljubezen.

Posamezna misijonska postaja je taka živa celica, je žilica skrivnostnega Telesa, po kateri pelje Odršenikova kri naravnost v duše. Vsak misijonar obdeluje določen del božjega vinograda. Vsako brazdo je sam zoral, vse seme sam posejal, ve, kje je zemlja kamenita, kje in kako bo treba pognojiti, kje je treba zemljo za bodoče gojenje šele pripravljati. Vsako drevo in vsak grm pozna, preračunano ima vse, tudi kaj ga bo delo veljalo gmotno, fizično in duševno... Biti mora do pičice kot umen gospodar, pastir in odgojitelj duš.

Dobrotniki naravno zanimajo bolj pozitivne plati misijonarjevega dela. Uspehi, če je o teh mogoče govoriti. Upi in načrti ter morebitne uspešno premagane težave. Ponavadi je misijonar na terenu fizično in včasih tudi duševno preveč zbit, da bi mogel od daleč narisati verno sliko svojega udejstvovanja. Ponekod mu tudi zunanje okoliščine tega ne dovoljujejo. Pod tem vidikom naj bomo vzeli drobci, ki so tu spodaj nanizani.

Namesto krščanskega verouka v naših šolah poučujemo pravne zakone. Za ta pouk rabimo že par let prvovrstne bengalske učbenike. Vseučiliški profesor, ki kot bramenec prvega reda doma sedi na tigrovi koži, veruje pa nič, mi je pripovedoval, kako je branil in hvalil te učbenike pred najvišjo šolsko instanco. Poznal jih je dobro, ker ima dva otroka tukaj v šoli in mi je sam rekel, da jih je s koristjo bral. Omenil je, da je tudi jezikovno prvorazredno. Tisti, ki ve, kako so Bengalci jezikovno zahtevni, je lahko vesel take pohvale. — O istih učbenikih mi je vnuk (odrasel mož) še živega starost čandernagorskih veljakov (mestu je podaril višjo dekleško šolo in omogočil javno knjižnico) povedal, da knjig tisti dan, ko so jih otroci (v vašo šolo vpisani) prinesli domov, kar ni mogel djati iz rok, dokler jih ni do zadnje črke prebral — ob treh ponoči! — Ko sva potem začela govoriti o veri, je na neko opazko nenadoma umolknil in pripomnil: »Na to me do zdaj še nihče ni opozoril. Bom vprašanje temeljito proučil, prej ne bom več o tem govoril.«

Visokošolec mi je v razpravi dejal: Če je Kristus res vstal, priznam vse drugo. — Doma (oče je polic. nadzornik) je o tem govoril, dokaza za Vstajenje žalibog ni iskal. Z družino, drugim premeščeno, imam še vedno stike.

Izobražena žena mestnega zdravnika je prosila da sem ji preskrbel razkošno opremljeno celotno sveto pismo s slikami, (Nadaljevanje na 6. strani)

vklenjena na kraj, kjer je stala. Ni se mogla premakniti ne naprej ne nazaj; neznana zla sila je bila neskončno močnejša od njenih zmešanih občutkov, ki so vsi hoteli kakršnokoli rešitev za vsako ceno.

Napetost je začela popuščati, ko je prisluhnila nekemu glasu: ali ni v prevetlihem strahu zamenjala za strel neko oddaljeno bobnenje, ki je pravkar utihnilo? »Nekaj se spreminja,« se ji je zazdelo, da ji je nekdo zašepetal.

In ozrla se je okrog sebe in široko razprla oči. Svet se je popolnoma spremenil: griči so se udrli nekam v tla in, do kamor je segalo oko, se je razprostirala sama ravnina. Ta ravnina je bila tako neizmerna, kot bi obsegala ves svet. Mogla je zreti mnogo dalje kot po navadi in zdelo se ji je, kot bi bilo planilo vanjo novo življenje in bi ji prineslo novih, čudovitih sil in zmognosti.

Tedaj je iz neskončne daljave zazvenel skoraj neslišni glas zvona in sledilo mu je nepretrgano pozvanjanje. Od nekod se je vzela nepretrgana procesija ljudi, ki so

hiteli za klicem zvona. Na obrazih se jim je bralo tesnobno pričakovanje, ali ta tesnoba ni imela na sebi nič bolestanja; bila je pričakovanje ljudi s trdno vero v srcu. Njihova hoja je bila nenavadno lahka: zdelo se je, da ne slišijo plovejo tik nad zemeljsko površino.

Ko so prišli do Marice, je tudi njo objela z vso močjo neznana sila, ki jo je prijetno potegnila naprej v svoje sladke vrtince. Ali takoj nato jo je vso prevzel nek grenek spomin, da je obstala na mestu in si ni želela več naprej.

»In vendar jaz bi prodala vso to srečo, ki jo pričakujemo, za tisto rdečkasto nebo, da bi mogla oditi tja, kamor sem si nekoč tako silno želela.«

V obupu ji je pripolzela solza, katere se je že naslednji hip sramovala.

Tik ob njej je stala mama. V rokah je držala brata in ob strani je videla očeta. Njihovi obrazi so bili čudovito obsijani in v njihovih očeh se je zrcalila silna skrb zanjo, samo zanjo, kot bi ničesar drugega ne obstajalo na vsem širnem svetu. Spravevali so jo o tem, kako se je godilo njej

od tiste noči naprej, ko se je njim posrečilo zbežati in je ona ostala na oni strani meje.

»Zdaj ni nič več mej. Kar čez noč se je to zgodilo,« so ji razlagali. »Vse se je spremenilo in vsi hitijo za svetonočnim zvonom. Tam na cilju bo čudovita luč zajela vse ljudi, da bodo pozabili vse preteklo in bodo srečni v oni luči. Tam bo majhno, majhno božje Dete in strop njegovega domovanja bo neizmerno nebo in mi vsi bomo njegovi ljubljene gostje. Svetonočni zvon vabi in je zedinil vse ljudi in podrl vse meje in zgrade.«

Marica ni znala razločiti, ali še vedno posluša njihove besede ali pa se že vsi skupno nahajajo tam. Čutila se je neskončno srečno; nekaj nedopovedljivo sladkega ji je igralo na dnu duše, da so ji prišle solze v oči.

Zbudila se je z blaženostjo na licih in se počasi začela zavedati resničnosti. Zamizala je, da bi se pretrgane sanje nadaljevale, ali nič ni pomagalo. Ostala je

ROMAN RUS:

S poleta v Južno Afriko

III.

Med črnici

Škofi iz Lydenburga so sporočili, da sem v apostolski delegaciji. Čim je za to zvedel, me je prišel iskat z avtomobilom. Skupaj sva prepotovala tisti dan 800 km in obiskala številne misijonske postaje. Škofija Lydenburg leži v smeri Rodezije. V njej delujejo misijonarji presvetega Srca Jezusovega. Med številnimi misijonskimi postajami je posebno zanimiva postaja v Glencoe. Je pravo mesto zase. V njem so misijonarji ustanovili električno centralo, moderni mlin, bolnišnico, farmo, poročnišnico, noviciat za črne sestre. Skupno z redovnicami nudijo domačinom pouk o kmetijstvu, o negi bolnikov i. p.

Na nadaljnjem potovanju tega dne sem obiskal tudi škofa v Whitbanku. Škofija leži že globoko v podeželju med visokimi gorskimi planotami, sredi primitivnih črnih poganjskih naselij, ki jih imenujejo »kraals«. To so okrogle koče, pokrite s slamo. Po stenah je znotraj obešeno domače orodje. Spe na kožah. Otroci so brez oblek, tudi ženske imajo pokrit samo spodnji del telesa. Vsi so zelo boječi. Okrog teh koč je napravljen pol metra visok zid iz kamna in živalskih odpadkov. Pri našem obisku so se vedno poskrili. Potem ko smo otrokom, ki so kukali iz koč, ponudili bonbone, so prišli k nam tudi starejši. Po kratkem razgovoru med misijonarjem in njimi so vsi postali takoj domači in so nas živahno pozdravljali ob našem odhodu. Ti črnici živijo še povsem primitivno življenje. Navzlic mehki in plodni zemlji še vedno vprega v plug po 15 parov volov ali oslov. Prehiteli smo po cestah, ki so bile povsem ravne in lepe, vozove s črnici, na katerih je bila ena sama vreča žita, ki so ga peljali v mlin, pa so kljub temu vpregli v voz šest parov volov. Tako se med vpitjem in kričanjem počasi vozijo v mlin tri tedne tja in tri tedne nazaj.

Na sprejemu, ki so mi ga priredili na apostolski delegaciji, so se zbrali škofje in misijonarji iz številnih južnoafriških mest. Med njimi so bili mnogi moji prijatelji in sošolci, ki so študirali z menoj na univerzi Propagande v Rimu. Vsi so poudarjali ogromne možnosti za pokristjanjenje Južne Afrike in tožili nad pomanjkanjem sodelavcev.

Na Rtiču Dobro nade

Iz Pretorije sem večkrat obiskal Johannesburg. Iz Johannesburga sem na povabilo škofa s krajevnim letalom odpotoval tudi v Capetown. Tja sem prispel v dveh urah in pol. Zaradi silnega vetra nas je pred pristankom močno premetavalo. Kljub temu smo srečno pristali. Capetown je lepo mesto, ki leži sredi dveh oceanov. Ima 600.000 prebivalcev. Z gore, ki bi ji po naše rekli Mizna gora, je izredno lep pogled na oba oceana, Indijskega in Atlantskega. Mesto ima ogromno pristanišče. Podnebje je prijetno, le da je večji del leta silen veter.

Bival sem pri tamkajšnjem nadškofu. Mesto je evropsko z ogromnimi palačami. Zunaj mesta so tudi tu naselja za nebele rase (locations). V njih živijo tako imenovani mešani, ločeno od teh pa indijski naseljenci. Črnicev ni v Capetownu. S tamkajšnjim nadškofom sva si ogledala ogromne šole za mešance, ki jih vodijo misijonarke, sestre sv. Križa. Te vodijo tudi bolnico za pohabljenе otroke. Prav to bolnico neprestano obiskujejo protestanti in judje in občudujejo požrtvovalno delo usmiljenk. Nadškof sam mi je dejal, da to delo med pohabljenimi otroki in odraslimi doseže ogromno spreobrnjenj. Nadškof je zgradil za mešance tudi malo semenišče, številne šole, bolnišnice, veliko semenišče pa je v pripravi.

Univerza Stellenbosch v Capetownu je protestantska, toda jo obiskujejo tudi katoličani. Ko končujejo študije, jim profesorji čestitajo in jim žele, da bi se spreobrnili. Katoličani pa isto želo nimajo. Okrog Capetowna je ogromno vinogradov in sadnih nasadov. Vino je zelo močno, kot v Italiji sicilsko.

Naravnost ganljivo je, s kolikim požrtvovanjem belci vzdržujejo katoliške ustanove. Pripravljali so mi, da so takrat, ko je država ukinita vsako podporo za katoliške šole, katoličani zbrali za vzdrževanje katoliških šol en milijon funtov, to je eno milijardo 700 milijonov lir.

K rtiču Dobro nade vodi avtomobilska cesta. Je 35 km daleč od Capetowna. Na poti tja smo se ustavili v modernem hotelu, ki je znotraj opremljen v izrazitem češkem slogu. Lastnik hotela je bivši češki konzul, ki se po drugi svetovni vojni

kot odločen protikomunist ni hotel vrniti v domovino. — Rtič Dobro nade je najbolj južna točka Afrike.

Po povratku v Johannesburg sem se z avtomobilom odpeljal do slovitega narodnega parka Kruger, ki je oddaljen 7 ur vožnje z avtomobilom iz Johannesburga. Po parku se lahko vozimo prosto z avtomobili in si ogledujemo vse vrste divjih živali: od žiraf do levov, od opic, krokodilov do slonov, od povodnega konja do brezštevlnih gazel. Kot vsa dežela, je tudi ta park nadvse priljubljena izletna točka inozemskih turistov.

Tudi tam dol so rojaki

Ali ste naleteli v teku svojih potovanj po deželi tudi na Slovence?

Naravno je, da sem se kot Slovenec povsod zanimal, kje živijo Slovenci. Zdi se, da teh skoro ni v Južnoafriški zvezi. V misijonski postaji Glencoe sem naletel na slovenskega misijonarja p. Bratina iz gorške škofije. Misijonar je izredno delaven in vder. Oba sva bila svidenja nadvse vesela. Tam sem obiskal tudi bolnega misijonskega brata iz Savinjske doline. V prijetnem pogovoru z njim, ki je doma s štajerske kot jaz, je hitro prišel čas mojega odhoda.

V Johannesburgu pa sem obiskal družino Koširjevih. Mož ima v mestu prodajalnico, ki mu dobro uspeva. Poročen je s Stanko Cesnik iz Ajdovščine in imata dvoje ljubkih hčerk. Gospa je sestra slovenske šolske sestre Pankracije, ki živi v samostanu teh sester v Zabnicah. V tej edini slovenski družini sem prebil izredno lep večer ob obujanju spominov na dom

in na življenje v Rimu. Mož me je prišel še enkrat pozdravit, tik preden sem odpotoval iz Johannesburga.

V tem mestu je tudi več hrvaških družin. So stari naseljenci in odlični katoličani. Škof sam mi je omenjal, da so ti Hrvatje po svojem katoliškem življenju in radodarnosti zgled vsem drugim.

Temne slutnje

Kakšno je vaše mnenje o bodočnosti Južnoafriške zveze?

Kratko bivanje v deželi mi ni nudilo možnosti, da bi si ustvaril neko končno mnenje. V vseh razgovorih pa sem občutil nek nemir in negotovost. Veliko prebujenje afriškega nacionalizma se pričinja čutiti tudi tu. Spricho silovite ločitve ras in podrejenosti ostalih ras beli, je nevarnost še hujša. Nihče ne ve, kdaj bo vihar izbruhnil, toda vsi čutijo, da je blizu. Versko življenje se v deželi izredno lepo razvija. Črnici so misijonarjem zelo naklonjeni. Bog daj, da ne bi padli v roke agentov komunizma, ki bi lahko povzročili, da bi mlado življenje katoliške Cerkve v Južni Afriki v hipu zamrlo.

Zaključek

Dragi monsignor! Iskreno se vam zahvaljujem za izredno zanimive podatke, ki ste mi jih nudili. Vsi pa sedaj z nestrpnostjo čakamo, da nam boste obnovili vašo pot ob prikazu skoptičnih slik, ki ste jih napravili na potovanju.

Za to predavanje in slike se monsignorju Beleju priporočamo tudi Slovenci na Goriškem in Tržaškem. (Ured.)

Božji mlini meljejo tudi v Indiji

(Nadaljevanje s 5. strani)

češ: To nam rabi in bo ostalo v družini. — Takih primerov bi lahko še več navedel.

Tri četrte ure moli rožni venec vsak dan visokošolec pogan. Svetoval sem mu ga kot pripomoček, da premaga nekaj osebnih težav. Z veseljem mi je že večkrat povedal, kakšno duhovno moč črpa iz tega premišljevanja in molitve.

Pogovarjal sem se z Bramancem. Očividno je bil zadovoljen, ker mi je ob slovesu dejal: »Kaj mi boste dali v spomin na najin razgovor?« Kaj mu bom dal na cesti? Odprem brevir in mu dam podobico z napisom: — Gospod je moj

Orientalni božični motiv

vodnik, ničesar mi ne bo manjkalo. — Kar zadovoljen je bil, srečal ga nisem več, brez dvoma žarek milosti ne bo šel v nič.

Drugi je odskočil. — Molim brevir na javnem mestu. Tiho se mi približa hindujec in me opazuje. Najbrž je mislil, da mrmljam kakšne uroke, ker je nenadoma stopil čisto blizu in se s prstom dotaknil brevirja. Čisto prijazno ga pogledam in vprašam: »Kaj bi radi?« — Mož je pa že odskočil kot bi ga bila kača pčila. Menda se je hotel prepričati, če ima knjiga kakšne čarovne moči, pa sem ga pri dejanju presenetil. Brez odgovora je odšel.

Kako bi vas ganilo, če bi vas rojeni in vzgojeni pagani doma in na cesti ogovarjali s »Hvaljen Jezus«. To mi je tukaj vsakdanje. Posledica stikov. — Ali ko otrok državnega sodnika, učenec farne šole, prinese listek napisan od očeta: pogoj za prejem tedenske svete sličice. — In pa ko so mi tovariši prišli povedat, da je njihov prijatelj rožni venec kar na vratu nosil, tako da so ga ljudje sprasovali, če je kristjan postal. — Isto je storila omožena mlada žena. — Ali niso res vredni molitve in žrtve?

P.F. Božične pesmice

Radost krščanska se ljudstvu oznanja, božji Zveličar poslan je z nebes! Zbudi se človek iz grešnega spanja, začni živeti po veri zares!

Malemu Jezusu se poklonimo, milosti božje lepo ga prosimo! Njemu potožimo svoje gorje, vsak naj daruje mu čisto srce!

Slovenski visokošolski zbornik 1960

S spoštovanjem in občudovanjem gledam III. letnik Slovenskega visokošolskega zbornika, ki obsega obdobje treh let, od leta 1958 do leta 1960. Kaj vse zmore delaven slovenski človek! 222 tipkanih strani razmnožka velikega formata! In na teh straneh koliko bogastva, koliko ljubezni in naporov, koliko vere. Zlasti vere! Zdrava krščanska miselnost, močna navezanost na naša izročila dehtijo iz vsch sestavkov, prav kakor dehti večno zeleni rožmarin iz slovenskega pušeljca.

Ljubezen do slovenske besede ne pozna mej, ne pozna razdalj. Združuje Goriško in Koroško z ostalo Evropo in sega še preko oceana v Združene države Amerike in Kanado, povsod, kjer med preprostimi delavnimi Slovenci živi tudi slovenski izobraženec. Nezlomljiva je moč in vera slovenskega človeka, neizčrpna njegova vztrajnost in ljubezen.

...Le skrajno požrtvovalna in nesebična ljubezen do razkosane slovenske domovine je mogla dati slovenskemu razumniku v tujini tisti maksimum sil, da se je vrge v ustvarjalno delo v nočeh, ko bi se pravzaprav moral odpočiti... To so besede, ki nam v predgovoru dovolj povedo.

Zbornik je razdeljen na štiri dele. V prvem, Vezana in nevezana beseda, se nam v glavnem predstavlja Branimir Pistivšek, pesnik in pisatelj ter eden glavnih sodelavcev, umskih in tehničnih, visokošolskega Zbornika. Njegovo ime najdemo še nadalje v raznih sestavkih. Poleg Pistivškega so v vezani besedi zastopani še Goričan Bršljanski, Edi Gobec, Marijan Sešek, Zdenka Jušič-Seunikova, ki nam iz zbirke »Knjiga tišine« niza bisere lepote in do-

brote, kakor jo more doumeti le bogato pesnikovo srce.

V drugem delu, Trenutki duhovne globitve, pa najdemo tako lepe in bogate razprave, da bi vsaka zaslužila oceno zase. Da omenim le nekatere: Dino Vrtovec: Življenje. V njej nam mladi zdravnik Vrtovec razlaga bistvo življenja, te največje skrivnosti in nerešene uganke skozi vsa stoletja, ter končuje s čudovitimi besedami sv. Pavla... »in Beseda je meso postala in med nami prebivala.«

Rembielinski nam govori o poljskem mučencu sv. Stanislavu Szczepanowskem. V Zatonu bogov napoveduje pisec, Marijan Czarnecki, velike čase, ko se bo zrušil rdeči imperij in bo vsa vzhodna in srednja Evropa zažarela v žarkih resnične svobode.

Stefan Glejdura razpravlja o slovaškem stališču k preureditvi Srednje Evrope, ki naj bi postala svobodna in neodvisna, a le pod pogojem, da bo krščanska in bo dejansko izpolnjevala Kristusov nauk.

V lepi razpravi, Poljska mladina za železno zaveso, nam Poljakinja Stefanija Lubienicka-Pistivškova, govori o težkem problemu sodobne poljske mladine, ki je izčrpana duševno in telesno pod komunistično diktaturo, ki ji sicer omogoča izobrazbo, čeravno v premnogih slučajih brez možnosti na zaposlitev, a jo tudi na vse načine skuša odtargati od Boga in zamoriti v njej vsa plemenita čustva. A vse zaman. 90 odstotkov poljske mladine je protikomunistične in tudi verne. Ze iz odpora do osovražene komunizma so poljske cerkve polne. Ideal poljske mladine

ni morda Gomulka, temveč kardinal Wyszyński.

Branimir Pistivšek nam v članku: Ob stoletnici zmagoslavja Brezmadežne, prikazuje zgodovino tega češčenja od prvih časov krščanstva do današnjih dni. Zanimiv je naslednji Pistivškov članek Triumf nezlomljive volje, v katerem nam opisuje zgodovino in križev pot Izraelcev-Judov za neodvisnost izraelske države.

France Turk je zastopan s člankom o katoliški organizaciji delavcev žosistov. Jože Paternost nam odkriva življenje in predvsem miselnost Amerikancev v sestavku Amerika včeraj in danes.

V dolgi razpravi, Zanimivi običaji širom sveta, nam plodoviti Edi Gobec razkriva običaje raznih ljudstev ob rojstvu, poroki, smrti.

V tretjem delu, Naši pogledi na sodobna slovenska vprašanja, nam mladi izobraženci prikazujejo vlogo našega slovenskega naroda v sedanjem svetovnem položaju. Nas Primorce bo še posebno zanimala »Problematika slovenske manjšine na Goriškem«, izpod peresa goriškega visokošolca Andreja Bratuža. V tretjem delu so še zastopani Edi Gobec, M. Travnikar, Branimir Pistivšek in Tomaž Možina.

Predzadnji del, Veliki vzori in vzgledi, je posvečen spominu naših velikih mož, o. Kazimiru Zakrajšku, duhovnemu svetniku Karlu Škulju, prof. dr. Jožefu Patu, o. Stanislavu Škrabcu, slovenskemu narodnemu junaku Franju Malgaju; zavednim slovenskim izseljenskim rudarjem pa je posvečena biografija Rudar Andrej. Andrej Tomec se je pred 30 leti naselil v Johnstownu. Našel je delo v rudniku, a v pro-

kaj dopusti, da vi tukaj trpite?« je še nadaljeval.

»To ve On,« sem dejal. »Zato pa od Njega tudi pričakujem plačilo.«

Vodja se je pomilovalno nasmešnil: »Prazni upi! Boga ni.« — »Bog je bil,« sem dejal, »je in bo.« »Ni res,« me je prestrgel, »sovjetska oblast je bila, je...«

»In je ne bo več,« sem končal jaz.

Vojak, ki je stal tam zraven, me je prestrašeno gledal, ko sem tako govoril. Vodja pa me je milostno odpustil, potem ko mi je še enkrat zaklical, naj se ne bližam več meji.

Proces

Zdaj pa je prišlo vmes nekaj drugega. Povedal sem že, da sem nekaj časa delal pri kruhu skupno z Gorjačevim. Ko sem bil tam, sem mislil, da je odkrit in pošten. Pozneje sem šele jasno videl ver položaj. Gorjačev je bil v taborišču samo zato, da bi vohunil in nas izdal oblastem, če bi

kaj zagrešili. Ker so pa med tistim časom nekateri prišli na misel, da bi pod taboriščem napravili rov in ker so o tem tudi mene obvestili, so sedaj mene in še nekaj drugih obtožili, da smo hoteli delovati proti sovjetskemu zakonu. Res, da sem v začetku mislil na beg tudi jaz pritrtil, toda potem se za to stvar sploh nisem več zanimal, ker niti nisem vedel, ali so sploh kaj začeli ali ne. Zdaj pa je bil tukaj proces. Prišlo pa je ob tej priliki na dan tudi nekaj drugega: namreč to, da je vse skupaj bilo že prej dogovorjeno med tistimi, ki so se na ta beg spomnili; obtožili pa so samo mene in še nekatere druge, ki so se jim zdeli »nevarni«, in katere so ravno oni speljali na to misel. Na vsak način, kazni, ki so nam jo prisodili, je bila jasna in kruta: 25 let pobiljskevalnega dela v najbolj severnih predelih S.Z. Ta kazen naj bi se štela od 15. junija 1947 do 15. junija leta 1972. —

(Se nadaljuje)

Vohun iz Vatikana³¹

Po spisu o. Petra Leonija prir. Mariza Perat

Oddelek št. 21

Nisem bil dolgo pri tem delu. Kmalu so me premostili, to pot na oddelku št. 21. V svoje veliko začudenje sem videl, da so me zopet dali v skupino, ki je delala mreže. To delo sem namreč že enkrat imel. Vdal sem se torej v usodo in skupno z drugimi delal približno 12 ur dnevno.

Nekega dne pa se mi je pripetila majhna dogodivščina. Nekoč na večer sem hodil gor in dol po tesnem dvorišču in molil. Tedaj se mi je približal vojak in me povabil, naj grem z njim. Zdelo se mi je čudno, kam me pelje, ker se nisem zavedal, da bi bil kaj zagrešil. Šla sva na najvišje poveljstvo in tam se je začelo izpraševanje.

»Kaj ste delali danes na dvorišču tik ob meji?«

»Sprehajal sem se in molil.« In zakaj se niste sprehajali kje drugje, ko je toliko prostora na dvorišču? Razložil sem mu, da sem hotel biti sam zaradi molitve. Skočil je pokonci: »Saj molitev ne pomaga. Nihče, ki kaj razume, ne veruje v Boga. Poglejte naše državne genije. Nobeden od njih ne veruje v Boga in znanost vero odločno odklanja.« Tako,« sem dejal, vi smatrate, da ni protiznastveno to, da se s takim nasiljem borite proti veri? Če bi res imeli take genije, bi se ti proti veri bojevali z razumom in ne s silo, ki ne prinaša nobenega uspeha.«

»Sovjetska ustava,« je tedaj odgovoril, »jamči vsakemu versko svobodo. Pri nas so cerkve odprte.«

Razjezil sem se: »Cerkve odprte! Koliko pa jih je odprtih, to mi povejte! In zakaj zapirate duhovnike?«

»Vi ste bili zaprti zaradi političnih zadev in ne zaradi verskih,« mi je odvrnil strogo vodja. »In pa, če Bog res biva, za-

Na praznik sv. Stefana, 26. dec., bo v goriški stolni cerkvi

BOŽIČNA PROSLAVA

Začetek ob 3^h popoldne. — Spored je naslednji:

1. Govor - 2. Nastop združenih pevskih zborov - 3. Pete litanije M. B. z odpevi - 4. Blagoslov in zahvalna pesem.

Dnevi božičnega pričakovanja

Gorica si vedno bolj nadeva praznično lice. Razsvetljene, bogato zložene izlozbe, svetlobni slavoloki preko glavnih in letos tudi bolj zakotnih goriških ulic, prodaja smrečic na goriškem Travniku in še zadnji ostanek semnja — stojnica s punčkami, kjer postajajo zlasti ljudje z onstran meje, in ne brez uspeha. Po goriških ulicah srečujete še dni veliko Jugoslovancev z velikansko tradicionalno škatlo pod pazduho. V njej leži sijajno oblečena punčka — brezmejno veselje jugoslovanskih otrok.

★ ODBOR ZA GRADNJO KATOLISKEGA DOMA V GORICI toplo vošči vsem plemenitim darovalcem in vsem Slovincem tu in po svetu vesele božične praznike in blagoslova polno novo leto.

Vse to daje mestu pečat božičnega pričakovanja. Le vreme ni nič kaj božično. Iz meseca v mesec in prav do konca leta se letos vleče deževno, megleno vreme, da sonca in zvezd skoro ne poznamo več. Kmetje tarnaajo, saj niso mogli niti stelje za živino pospraviti, kaj šele drugo.

V našem mestu se bo od 19. do 26. decembra vršil natečaj za najlepše izložbeno okno. Udeležilo se ga bo 31 trgovin z 61 izložbenimi okni. Nagradenci bodo prejeli medalje, vsi udeleženci natečaja pa diplome.

Novi štandreški dekan

Z dekretom goriške nadškofije je bil imenovan za dekana štandreške dekanije novi štandreški župnik č. g. Jože ZORŽ. Dosedanji dekan msgr. Lojze Novak je odstopil in šel v zaslužni pokoj.

Msgr. Lojze Novak je gotovo edinstveni primer v zgodovini sv. Cerkve, da je bil namreč največ let za dekana. Ko je prišel v Crniče, mu je bilo 33 let in takoj je postal dekan. Crniško dekanijo in župnijo je nato vodil do leta 1944, ko je prišel v Gorico za kanonika. Misli je, da ne bo za dekana nikoli več. Toda ko je pok. nadškof Margottič ustanovil leta 1947 štandreški dekanat ter v njem združil vse slovenske župnije v goriški provinci, je stari dekan msgr. Novak bil poklican, da vodi novo dekanijo. To službo je vršil do letos, ko se je dokončno odpovedal dekanski časti in težavam. Prihodnje leto bo obhajal 80 let življenja. Bil je torej za dekana skoro nepretrgoma 47 let in je zato zaslužil, da se malo odpohi.

Novemu dekantu g. Zoržu obilo božje milosti in potrpljenja, staremu dekantu msgr. Novaku pa obilo miru v zdravju.

Prepovedana poroka ob nedeljah

Goriški nadškof je izdal navodilo, v katerem priporoča duhovnikom, naj ne dopuščajo porok ob nedeljah in praznikih. Ti dnevi so namenjeni vsem vernikom, zato ni dopustno, da bi ob mašah vernikov bile poroke. Če prav ni drugače, naj bo poroka kako drugo uro, ne pa ob mašah vernikov.

Goriški prefekt med rupenskimi otroki

Goriški prefekt Nitri je v petek 16. decembra obiskal otroški vrtec v Rupli. Spremljal ga je sovodenjski župan Češcut. Vsem otrokom je podaril velik božični paket, katerega so bili rupenski malčki zelo veseli. Zahvalili so se mu s tem, da jo mu zapeli nekaj pesmic, za katere jih je prefekt zelo pohvalil.

Seja občinskega sveta

Na zadnji seji goriškega občinskega sveta dne 14. decembra so na dnevnem redu razpravljali med drugim o domu onemoglih v Ločniku, katerega bo za dobo dveh let sprejela v upravo goriška občina. Dom onemoglih so otvorili že pred dvema mesecema, pa še vedno niso vanj vselili onemogle osebe, za katere dom služi. Za vzdrževanje prvih 100 oseb v domu bo goriška občina potrošila letno 30 milijonov lir, kar se je odbornikom zdela zelo visoka vsota. Dr. Sfiligoj je predlagal, naj bi potrebne občane oskrbovali v podpornem zavodu ECA, dom onemoglih v Ločniku pa naj bi služil za onemogle pri-

letne občane, ki imajo starostno podporo in ki so vse življenje delali in zaslužili, da starost v miru preživijo. — Svetovalec Devetag je predlagal, naj bi prvih sto oseb v domu sprejeli proti plačilu, ostalih 300 ali 400 pod bolj uvidevnimi pogoji. Končno je občinski svet odobril prevzem uprave nad domom za dobo dveh let.

Rupa

Pretekli torek smo položili k večnemu počitku smrtne ostanke 86 letnega Franca Černica, očeta občinskega svetovalca Karla. Na zadnji poti so ga pospremili trije duhovniki: č. g. mirenski dekan, ravnatelj Alojzjevišča v Gorici in domači g. župnik ter vse polno domačinov. Njegovega spomina so se poklonili tudi predstavniki Slov. demokratske zveze iz Gorice. Pokojni je bil že dalj časa priklenjen na dom. Dokler si je upal, pa je vestno

Božična maša pri Sv. Jakobu v Trstu

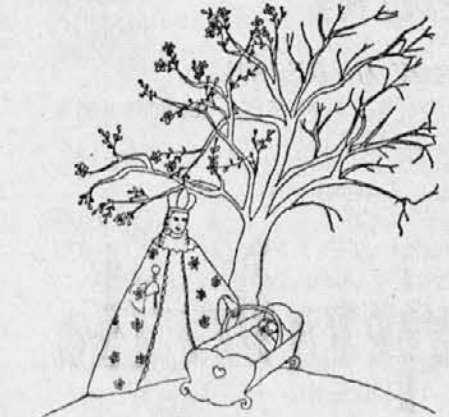
Na sveti večer 24. decembra ob 9. uri bo že devetič božična sv. maša za slovenske vernike v naši cerkvi. — Čeprav noben časopis ne poroča o naši polnočnici in sami se tudi ne hvalimo, vendar pa vsi zavedni Slovenci pokažejo vsako leto s svojo udeležbo, da je ta božična maša za nas velikega pomena in tudi nastop našega cerkvenega zbora najlepše božično doživetje, najlepši božični koncert svete noči. — Maševal in govoril bo pred. naš kanonik dr. Lojze Škerl. Tržaški radio bo sv. mašo registriral in opolnoči prenašal.

★ MATI LEPE LJUBEZNI ★

Začetek ob petih.
Med odmori srečolov.
Vabljeni!

Obdobrena ustanovitev kmetijske strokovne šole v Zgoniku

Tržaška prefektura je končno odobrila prošnjo zgonskega občinskega sveta za ustanovitev slovenske kmetijske strokovne šole v Zgoniku. Osnovni pogoji za to novo šolo že obstajajo. Šolsko poslopje je na razpolago in poleg poslopja tudi potrebno zemljišče za vežbanje, ki obsega 3000 kv. metrov. Upanje je, da bo nova šola, ki je bila za kraške kmete tako potrebna, začela delovati že v prihodnji jeseni.

SLOVENSKA DEMOKRATSKA ZVEZA v Gorici vošči svojim somišljenikom in prijateljem blagoslovljen in vesel božič in veliko srečo v letu 1961. Istočasno izraža željo, da bi misel resničnega in delujočega bratstva med narodi zmagala in zagotovila utrujenemu človeštvu trajen mir. To želimo posebno za našo zemljo, kjer od časa do časa doživljamo krčevite sunke nespametnega nacionalizma, ki nikomur ničesar ne reši in ohrani, pač pa vsem samo škoduje, nam najbolj. Naj bi Kristusov nauk o ljubezni segel v srca, da bi vsi izpregledali in doživeli spoznanje, da se na narodnem sovraštvu ne da zgraditi sožitje in boljša bodočnost. Vztrajajmo tudi naprej pri delu za narodno in socialno pravičnost, za naravne in nedostopljive pravice našega naroda.

Gorica, 20. decembra 1960.

VOĐSTVO SDZ V GORICI

in stanovitno vršil službo cerkovnika nad 45 let. Služil je dekanu Rojcu in Pahorju kot rupenski cerkovnik v času, ko je bila Rupa mirenska podružnica. Služboval je še potem, ko je bila ustanovljena samostojna fara pod župnikom Rejem.

Bil je pošten in značajan krščanski mož in vzoren družinski oče, ki je lepo vzgojil svoje otroke. Za vsakdanje boje je črpal moči pri sv. zakramentih, h katerim je pogosto pristopal. Tudi ko ga je bolezen priklenila na dom, je večkrat klical duhovnika in hrepenel po nadnaravni tolažbi. Zato mu je Bog dal milost, da je lepo z Bogom spravljen zaključil tek svojega življenja in odšel gledat Boga iz obličja v obličje, ki mu je goreče stregel Nevidnemu pri oltarju. Bog daj mir njegovi duši, družini pa izražamo naše iskreno sožalje.

Država priznala nove župnije

Kot poroča zadnji Folium Eccles. (Goriški škofijski list), so nove župnije dobile državnopravno priznanje. Med temi so Pevma pri Gorici in Mačkovlje na Krasu. Državnopravno priznanje ima za župnijo to ugodnost, da vsakokratni župnik ima pravico do državne kongruie, ali plače, kot jo predvideva konkordat.

★ SLOV. KAT. PROSVETNO DRUSTVO »LOJZE ABRAM« V PEVMI vošči vsem članom in katol. prosvetnim društvom in vsem našim ljudem vesele božične praznike in srečo v novem letu.

V Marijinem domu v Rojanu bo na praznik svetega Stefana božična igra v treh dejanjih

★ MATI LEPE LJUBEZNI ★

Začetek ob petih.
Med odmori srečolov.
Vabljeni!

Radijska pridiga

S prvo adventno nedeljo je dr. Stanko Janežič prevzel radijsko pridigo med slovesno sveto mašo, ki jo tržaški radio oddaja vsako nedeljo in praznik ob deseti uri.

Od meseca avg. 1946 pa do prve adventne nedelje letos je nedeljske radijske pridige pripravljali in bral g. Peter Sorli. Vsa ta leta je njegova beseda, skrbno pripravljena in vsebinsko bogata, ponesla v številne slovenske družine božjo besedo. Sam Bog ve, koliko dobrega je s tem svojim težkim in odgovornim delom napravil! Slovenski poslušalci so mu zato zelo hvaležni.

Pri radijski oddaji Vera in naš čas, ki je vsako nedeljo ob 12.15, bo na božično in novoletno nedeljo govoril prelat dr. Jakob Ukmar

OBVESTILA

POLNOČNICA V GORICI. Vodstvo cerkve sv. Ivana obvešča vse vernike, da bo tudi letos v tej cerkvi sv. maša polnočnica z običajnim ofrom za cerkvene potrebščine. Obenem vošči vsem blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

ŠOLSKO SKRBNISTVO v Gorici obvešča, da je Naučno ministrstvo v svoji okrožnici z dne 15. 12. 1960, razpisalo usposobljenostne izpite za pouk na srednjih šolah. Prošnje za sprejem k tem izpitom morajo biti dostavljene šolskemu skrbništvu najkasneje do 20. januarja 1961.

SKAD - TRST IN SLOVENSKA DIJAKSKA ZVEZA vabita na študijski tečaj, ki bo v dneh od 27. do 30. decembra v dvorani v ulici Risorta, 3.

Spored:

27. decembra
ob 17. uri - dr. Stanko Janežič: Boj za duhovno svobodo pri ruskih mislecih;
ob 19. uri - msgr. dr. Janez Vodopivec: Sodobni položaj protestantizma.

28. decembra
ob 17. uri - dr. Stanko Janežič: Do kdaj bomo ločeni?
ob 19. uri - msgr. dr. Janez Vodopivec: Problemi zedinjenja kristjanov.

29. decembra
ob 17. uri - g. Franc Prijatelj: Položaj katoliške Cerkve v misijonskih deželah;
ob 19. uri - msgr. dr. J. Vodopivec: Resnica in svoboda.

Pismo in brzojavka v Rim

Dne 19. dec. 1960 sta šli iz Trsta v Rim eno pismo in ena brzojavka. Brzojavka je protest zaradi neizpolnjevanja določil londonskega memoranduma od strani tržaških vladnih zastopnikov. Glasi se:

On. Amintore Fanfani,
predsednik Ministrskega sveta

RIM

Slovenska demokratska zveza in Slovenska katoliška skupnost, predstavnici demokratičnih Slovencev Tržaškega ozemlja,

ob ponovni odločitvi tržaškega Okrožnega sodišča, ki potrjuje popolno pravno neučinkovitost londonske Spomenice o soglasju in priloženega Posebnega statuta, zahtevata takojšnjo parlamentarno ratifikacijo te mednarodne pogodbe;

ob vztrajni politiki razlašanja zemljišč pripadajočih našim kmetovalcem s ciljem raznarodovanja slovenske zemlje zahtevata ukinitve te, slovenskim in italijanskim koristim škodljive politike, da bi tako od-

30. decembra

ob 17. uri - g. Franc Prijatelj: Inteligent, sodelavec v misijonih;
ob 19. uri - msgr. dr. J. Vodopivec: Osebnost in svoboda.

Vabljeni so akademiki, izobraženci ter dijaki in dijakinje zadnjih razredov srednjih šol.

SLOVENSKI VISOKOSOLSKI SKLAD »Sergij Tončič«, ki je bil ustanovljen na pobudo visokošolcev z namenom, da pomaga visokošolcem s strokovno študijsko knjižnico, obvešča visokošolce, da posluje omenjena knjižnica vsak petek od 15. do 16. ure v prostorih Narodne in študijske knjižnice, ul. Geppa 9, IV. nadstropje.

BOŽIČNICA V TRSTU. Sentyakobski cerkveni pevski zbor vabi tržaške slovenske vernike k polnočni maši, ki bo na sveti večer ob 21. uri v župni cerkvi sv. Jakoba. Pod vodstvom gđc. Bernarde Slamove bo zbor pel mašo, katero bo o polnoči oddajal tržaški slovenski radio. Pridite v velikem številu, da slišite lepe božične pesmi!

Pevski zbor

DAROVİ

Za Marijin dom v Rojanu: Družina Kozmann 5.000; Strekelj 1.000; Mitja Volčič 1.000; Bandelli 1.000; L. M. 2.500; J. U. 1.000; Gentili Veronika 3.000; Marija Možina 20.000; S. P. namesto cvetja na grob Rožke Pertot 1.000; Bandelj Jožefa 1.000; S. T. 5.000 lir. — Bog plačaj!

Za Slovensko sirotišče: Antonija Lukežič, Pariz 2.000; N. N. 1.000 lir.

Za Alojzjevišče: Antonija Lukežič 2.000; N. N. 2.000 lir.

Za Marijanišče: Antonija Lukežič 2.000 lir.

Za Katoliški dom: Bone Josipina - Gorica 500; H. B. 200; N. N. Jamlje 1.000; Družina Pavšič - Gorica 5.000; Družina na solkanskem polju 5.000; P. M. Gorica 8.000; I. F. Gorica 5.000; Cej 500; Debenjak M. 200; Fornazarič Ernesta 200; Obljube 1.000; S. M. 1.000; Uršič Marija 1.000; Polcarini-Humar 1.000; Urh-Paludetto 5.000; Bratina Pepina 1.000; M. V. 1.000; Koren Stanko 5.000; Kerševan Josip 5.000; Cuk Vojko 5.000; Cuk Bojan 1.000; Massera Boris 1.000; Balantič Jerica 1.000; Gulin Vilma 500; N. N. 500; Talis Ana 200; Cerne Amalija 1.000; Koršič Ciril 1.000; I.C.B. 20.000; N. N. 6.000; Marijan Sardoč 2.000; Musič Gizela 1.000; N. N. 10.000; Pirc Danilo 500; Rakušček Alfonz 1.000; N. N. 5.000; L. L. 2.000; Goriški romarji v Tricesimu 7.510; Cej Alojz 2.000; Alojzija Cej r. Pavšič 1.000 lir.

Žrtve poplav v Piemontu

Ves Piemont je zajelo silno slabo vreme. Reka Pad je na mnogih mestih prestopila bregove in poplavlila nižje predele mesta. Najhujša nesreča se je zgodila naselju Tournin v Tramollu. Ponoči, ko so vsi ljudje spali, je naselje zajela ogromna masa blata. Poplavlila je enajst hiš, izmed teh je dve popolnoma zrušila in sedem prebivalcev v njej je našlo smrt pod ruševinami. Škodo, ki so jo poplave prizadele v Piemontu, računajo na nad milijardo lir.

Prvenstvo na odru

V Londonu že devet let nepretrgoma predvajajo igro Agate Christ »The mouse trap« (miška past). Doslej je bilo že 3319 predstav. Uprava gledališča upa, da bo mogla igro ponavljati še tri leta.

stranili oviro za dobro razumevanje in sožitje slovenskega in italijanskega prebivalstva teh krajev.

Slovenska demokratska zveza
Trst
Slovenska katoliška skupnost
Trst

Pismo sta predsednika SDZ in SKS poslala na pristojna mesta v Rim zaradi nepriznavanja univerzitetnih diplom, pridobljenih v Jugoslaviji. Ker je tudi to pismo važno, ga objavljamo v prevodu:

Podpisana predstavnik Slovenke demokratske zveze in Slovenske katoliške skupnosti v Trstu, poudarjajoč dejstvo, da glasom tiska ni bilo v predvideno kulturno konvencijo med Italijo in Jugoslavijo vnešeno nobeno določilo glede medsebojnega priznanja univerzitetnih diplom pridobljenih v obeh državah, smatrata, da je treba to pripisati posegu g. dr. Giovannija Palamare, Vlade generalnega komisarja za Tržaško ozemlje, ki je za zaupnim dopisom z dne 11. novembra 1960, naslovljenim na Predsedstvo ministrskega sveta, Ministrstvo za znanje zadeve in Ministrstvo za javno šolstvo, katerega je objavil rimski tisk, sporočil ugovore proti priznanju v Jugoslaviji pridobljenih diplom.

Ker pa je republika vlada s svojim dekretom z dne 20. januarja 1956, objavljenim v Uradnem listu z dne 10. februarja 1956, priznala veljavnost mnogim avstrijskim akademskim naslovom, smatrata podpisana predstavnik, da bi morali na enak način preučiti in urediti vprašanje priznanja diplom, doseženih na jugoslovanskih univerzah, da bi tako preprečili nepravilno diskriminacijo in obravnavanju pripadnikov slovenske in nemške manjšine, ki so oboji polnoveljavni državljani Republike Italije.

Za Slovensko demokratsko zvezo
Predsednik:
odv. dr. Branko Agneletto l. r.

Za Slovensko katoliško skupnost
Predsednik:
odv. dr. Teofil Simičič

Radio Trst A

Teden od 25. do 31. decembra 1960

Nedelja: 9.00 Fantazija božičnih motivov. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Skedenjski zbor. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika tedna v Trstu. — 14.45 Vokalni kvartet iz Ljubljane. — 17.00 »Mesijeva mati«, božična igra; igrajo člani RO. — 17.30 Čajkovski: Hrestač, orkestralna suita, op. 71 a. — 19.15 Pri jaslicah, album božičnih melodij. — 21.00 »Sv. Jožef in Marija gresta v mesto Betlehem«. — 21.45 G. Donizetti: Godalni kvartet št. 9 v d-molu.

Ponedeljek: 8.30 Kmečki ansambl. — 10.00 Božični utrinki iz tujih dežel. — 11.30 »Steklarjev božič«, pohorska pravljica; igrajo člani RO. — 15.30 Slovenske zborovske skladbe. — 17.00 »Pekel je vendar peklen«, fantazija v dveh dejanjih; igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu. — 19.00 »Njen otrok«, novela. — 20.30 Rossini: »Mojzes«, opera v štirih dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: »Stročnice in njihov pomen«. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.00 Koncert pianistke B. Pellis. — 22.00 Italijansko sodobno pesništvo v delih sedmih predstavnikov mlajšega rodu: (1) »Leonardo Sinigallio«.

Sreda: 18.00 Dragoceni kamni: (4) »Galerija draguljev«. — 18.30 Haydn: Simfonia št. 45 v fis-molu. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 »Saul«, tragedija v petih dej.; igrajo člani RO.

Četrtek: 18.00 Radijska univerza: (12) »Kemoterapija in zdravstveni napredek«. — 18.30 Samospevi Vasilija Mirka v izvedbi sopranistke Nade Zrimšek, pri klavirju Breda Rajh. — 19.00 Širimo obzorja: Umetnost naših cerkva: (7) »Milje«. — 20.30 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije.

Petek: 18.00 Etnografski zapiski: (13) »Pri lovcih na glave na Boneu«. — 19.00 Sola in vzgoja: Anton Kacin: »Foersterjeva vzgojna načela«. — 21.00 Umetnost, književnost in prireditve v Trstu. — 21.20 Koncert operne glasbe. — 22.00 Obletnica tedna: »Ustanovitev Angleške vzhodnoindijske družbe pred 300 leti«. — 22.15 Italijanska povojna glasba - II. oddaja.

Sobota: 15.30 »Moč uniform«, burka s petjem v treh dej.; igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu. — 18.00 Radijska univerza: Razvoj Evrope - II. del: Srednji vek: (7) »Balkansko vprašanje«. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.40 Zbor »France Prešeren«. — 21.00 Silvestrov varieté. — 24.00 Srečno Novo leto 1961!

Vesel Božič in srečno novo leto želijo:

TRGOVINA ČEVLJEV

»ALPINA«

GORICA, CORSO VERDI 34 - TEL. 25-17

MESEČNA DRUŽINSKA REVIIJA

MLADIKA

TRST, UL. TRENTO 2

Kmečka Banka

GORICA, UL. MORELLI 14
TEL. 22-06

TVRDKA

"LA CASALINGA,"

z vsemi kuhinjskimi in kmečkimi potrebščinami

GORICA, PIAZZA VITTORIA 22 - TEL. 32-16

ZALOGA DRV IN PREMOGA

Ivan Vetrh

GORICA, UL. LANTIERI 5 - TEL. 25-27

TRGOVINA RADIO SOSIČ NA OPČINAH

je razsvetlila za božične praznike veliko smreko v parku Marijanišča.

Mikulus Karmela

GALANTERIJA IN VSE VRSTE PERILA

GORICA, UL. OBERDAN 5

ZALOGA DRV IN GRADBENEGA MATERIALA

Rudolf - Zuljan

GORICA, UL. DUCA D'AOSTA 29 - TEL. 27-08

HOTEL - PENSION

»BLEED«

RIM, UL. STATILIA 19 - TEL. 777-102 LEVSTIK VINKO

TRGOVINA ČEVLJEV

AND. ČOTAR

GORICA, UL. RASTELLO 34 - TEL. 36-67

F. TERPIN

JESTVINE - KMETIJSKI STROJI IN DRUGE POTREBŠČINE

STEVERJAN - TEL. 47-75

KAVARNA
BUFET
BAR

RUDI BRATUŠ

GORICA, UL. MAMELI 4 - TEL. 34-78

URARNA - ZLATARNA

Vizintin Jožef

GORICA, UL. MONACHE 9

ELEKTRODELAVNICA

KOREN STANISLAV

GORICA, UL. MATTIOLI 11 - TEL. 32-71

MANIFAKTURA

≡ PITASSI ≡

GORICA, CORSO VERDI 38 - TEL. 29-68

Kmečko - delavska zveza

STEVERJAN

TRGOVINA ČEVLJEV

GORICA, RASTEL ST. 1

Košič Benedikt

TRGOVINA USNJENIH IZDELKOV IN DEŽNIKOV

GORICA, RASTEL ST. 6

Goriška Mohorjeva Družba

RIVA PIAZZUTTA 18

BANKA

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.p.A.

GLAVNICA LIR 800.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000

TRST, UL. FABIO FILZI ST. 10

TELEF. 67. 38101

GRZJOVNI NASLOV: BANKRED

SOCIETÀ CATTOLICA
DI ASSICURAZIONE

— Ustanovljena v Veroni l. 1896 —

--- Kapital in rezerve 7 milijard lir ---

Zavarovalnica vam nudi pod najbolj-
šimi pogoji zavarovanje proti toči,
požaru, tatvini, prometnim nesrečam.
Obrnite se na Glavno agencijo v Trstu,
ulica S. Nicolò 7 - Tel. 24-136.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca:
trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7%
davek na registrskem uradu.Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici★ ODBOR za postavitev novega MARIJ-
NEGA DOMA V ROJANU vošči vsem
dobrotnikom blagoslovljene božične
praznike in srečno novo leto. Za do-
brotnike bo na božični praznik v ro-
janski cerkvi ob devetih sveta maša,
na novoletni dan pa bo sveta maša v
isti namen ob sedmih.★ SIROTIŠČE SV. DRUŽINE vošči bla-
goslovljen božič in novo leto vsem do-
brotnikom, gojencem in njihovim dru-
žinam.★ SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE V GO-
RICI želi blagoslovljene božične prazni-
ke vsem dobrotnikom, gojencem ter
njihovim družinam.★ SLOV. VINCENCIJEVA KONFERENCA
V GORICI vošči vsem rojakom obilo
božične sreče.★ ŽUPNIJSKI URAD SVETEGA MARTI-
NA V DOBERDOBU želi vsem bralcem
Katoliškega glasa ter vsem župljanom
obilo božjega blagoslova.★ »KNJIZICE« pozdravljajo za božične
praznike svoje sodelavce, razširjevalce
in bralce. — Prva knjiga izide v ja-
nuarju. Vodstvo »Knjižice«: Marijanišče
na Opčinah.★ MARIJINA DRUŽBA V GORICI vošči
svojim članicam ter njihovim družinam
mir in blagoslov božjega Deteta.★ MLADENISKA MARIJINA KONGRE-
GACIJA V GORICI vošči vsem članom
doma in po svetu ter njihovim svoj-
cem blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto.

Za kratek čas

Med učiteljem in barometrom ni razlike:
ko zaznamujeta ničlo, nas pretrese mraz.Amerškemu škofu Fultonu Sheenu se
predstavi mlado dekle in mu reče: »Vaša
vera obstoji vsa v kupu brezpotrebni be-
sed. Saj vsak dan ne delate drugega, ka-
kor da izgovarjate iste molitve.«Škof Sheen je preko njenih ramen po-
gledal mladega moža, ki jo je spremljal:
»Kdo je tisti mož?«

»Moj zaročenec.«

»Vam je danes povedal, da vas ljubi?«

»Gotovo, toda to vendar ne spada sem.«

»Isto vam je povedal pred tednom dni
in tudi pred mesecem?«

»Da.«

»Vse to so brezpotrebne besede. Saj jih
vsak dan izgovarja iste.«Suzana je že petič zaigrala ploščo
Rock'and Roll.»Papači,« vpraša vsa navdušena, »ali si
že kdaj slišal kaj podobnega?«»O, da,« odgovori oče, »to je bilo pred
leti, ko sta trčila dva tovornika. Eden je
bil napolnjen s praznimi kositrnimi ška-
tlami, drugi pa z živimi prašički.«Med psom in med pevko je razlika:
vsak po svoje se oglašja, toda medtem ko
pes priteče, ko sliši žvižg, pevka beži.

Šef

Prvi tepec: »Kaj je šef?«

Drugi tepec: »Šef je kokoš, ki kokodaka
kadar druga kokoš znese jajce.«Prvi tepec: »Da, a včasih še kokodaka
ne zna.«

MOČ NASMEHA

Vsem je na razpolago sijajno sredstvo,
da si pridobimo prijateljstvo; smehljaj!
Dobrohoten smehljaj ima izredno moč!
Moč pomiritve, jasnosti in vedrosti.Primoran si svojega bližnjega pokarati
mu dati nasvet, za katerega veš, da ne
bo prijeten. Nasmehni se, pogledaj
dobrohotno, povej mu to s prijaznim gle-
som. Tvoj namen bo dosežen, kajti tvoja
kritika ga ni ranila.